

ERDÉLYI NAPOK

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 203 (1071) sz. * Vasárnap, 1935 szeptember 29

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

A tizenhármas bizottság első üléséről köszönő táviratot kapott a négus

A Népszövetség közgyűlése kimondotta az állandó együttmaradást. — Aloisi báró tiltakozott ellene

Genfben jelentik: A 13-as bizottság pénteken már megtartotta első ülését. A bizottság elnökeül Madariaga spanyol főmegbízottat választották, aki az ötös bizottságnak is elnöke volt. A bizottság foglalkozott azzal az abessziniával beadvánnyal, mely azt kívánja, hogy Abessziniába a helyszínére azonnal utazzék ki egy vizsgáló bizottság, s állapítsa meg, vajjon ki kezdte a támadást. A 13-as bizottság többsége hajlandó arra, hogy ezt a kívánalmat teljesítse. Egyebként egy albizottságot küldötték ki a négus kívánalmára megfontolására. Madariaga bizottsági elnök táviratot küldött a négusnak. Megköszönte az uralkodónak azt az intézkedését, hogy csapatait a határon belül 30 kilométernyi távolságra visszarendelte.

A tizenhármas bizottság már szombaton hozzáférést az érdekes javaslatok munkálataihoz.

A Népszövetség közgyűlése szintén ülést tartott. Ennek kellett volna a záróülésnek lennie. Minthogy azonban a tizenhármas bizottság javaslatát esetleg nagyon sürgősen tárgyalás alá kell venni, s a háború kitörése esetén is azonnal intézkedni kell a megfelelő rendszabályokról: azért a Népszövetség tanácsa a permanenciában maradási javaslatot tegnapi határozatában. Ehhez képest a közgyűlés elnöke azt a javaslatot tette, hogy a közgyűlést ne zárják

be, csak napolják el és a bármikor való újabb összegyűlékezésre maradjanak készenlétben. Aloisi báró ellenezte az elnök javaslatát. A britt, latin, skandináv államok, Oroszország és a kisantant az elnök javaslata mellett voltak. Így túlnyomó többséggel a közgyűlést csak elnapolták.

Rómából jelentik: Az itteni politikai körök a tizenhármas bizottság siető magatartását úgy fogják fel, hogy

A Népszövetség ezen a módon újabb nyomást akar gyakorolni Olaszországra s így akarja meggátolni Olaszországot az elhatározó lépés megtételében.

A *Giornale d'Italia* erre vonatkozólag írja: Olaszországnak a kisebb gondja is nagyobb annál, hogysem a Népszövetség megoldásait várja. Amíg a Népszövetségben új formulák kidolgozásán töprengenek, addig ebbe a tanácsalanságba az ágyuk is beleszólanak. Olaszország nem hagyhatja megbosszulatlannul az Aduában elesetteket, s azt a többszáz olasz ifjút, akik az abesszinek ellenségeskedésének ujjában is áldozatul estek.

Szombaton a minisztertanács ismét ülést tart, melyen Olaszországnak a Népszövetséggel szemben való további magatartásáról határoznak.

Nyitva az út az Aduáért való bosszúhadjáratához — mondják a francia lapok

Szerintük a Népszövetségi tanács már fegyverszüneti tanácsesát fog átalakulni

Párizsból jelentik: A francia sajtóban általános nézet, hogy a népszövetségi tanács legújabb eljárása sikertelen lesz. Biztosra veszik, hogy az eredményes tárgyalások csak akkor indulhatnak meg, ha már az ellenségeskedések Abesszinián területén megkezdődtek.

A *Matin* azt írja, hogy a tanács határozata csak a sikertelenséget akarja kedvező formulával kifejezni, de Genfben senki sem hiszi, hogy az olaszok és az abesszinek között a békés megoldás lehetséges volna. Most már semmi akadálya annak, hogy az olasz expedíciós hadsereg Aduánál bosszúgyőzelmet arasson a négus hadserege felett. Az *Oeuvre* egyenesen arról ír, hogy Afrikában a fegyveres elintézés elkerülhetetlen és genfi körök majdnem bizonyosra veszik, hogy a népszövetségi tanács legkésőbb a jövő hónap első hetében már mint fegyverszüneti tanács fog szerepelni.

Nem igazak az Abesszinián lőszerhiányáról terjesztett hírek.

Dzsibutiból jelentik: Az itteni lakosság idegessége napról-napra fokozódik. Biztosra veszik, hogy október 15-ikén kitör a háború. Erre enged követelkezni az a hatósági rendelkezés is, amely szigorúan óvja a francia lakosságot, hogy az abesszinián szomszédos törzs-

beliakkal összeütközésekbe keveredjen. Franciaországnak elsőrendű érdeke az, hogy az Addisz-Ababával való vasúti közlekedés meg ne akadjon. Az alapító szerződés szerint ugyanis ha a vasúti forgalom három hónapig szünetel, úgy a vasút teljesen Abesszinián tulajdonába megy át.

Az Abesszinián lőszerhiányáról elterjesztett híreket üres szóbeszédnek minősítik. Dzsibutiból Abessziniánba eddig már ezerkétszáz tonna lőszer érkezett, azonkívül nagymennyiségű fegyver és Angol-Szomalán keresztül hétmillió belga töltényt is kapott már Abesszinián. Újabb fegyver- és hadszerszármításokat pedig naponként vannak.

Angol és olasz hadi felkészülések a szuezi csatorna szomszédságában.

Kairóból jelentik: Alexandria kikötőjét messzehordó ágyúkkal szerelték fel, a kikötőn kívül pedig két angol csatahajó végzi a megfigyelő cirkálásokat. A tengeralfeljárók elleni védekezésül acélhálókat bocsoltattak le a tengerbe.

Az olaszok Kirenaikát háromszoros drót-sövénnyel vették körül, mert félnek a beduinok támadásától. Máltát három óriási fényező világitja meg minden éjjel.

Ószövetség és antiszemizmus

Irta: Belányi Imre

Akik most Németország sorsát irányítják, a hitleristák, mindent, még a vallást is, nemzeti alapra akarnak helyezni. Később belátták, hogy nem lehet a keresztény világnézet helyébe az ősgermán vallást erőltetni, nem lehet az Atya Istent Wotánnal, Krisztust Froh-val és a Boldogságos Szűzet Freiával helyettesíteni. Mivel pedig a katolikusok a választásokon példás összetartással el nem hanyagolható számban jutottak a parlamentbe, a hitleristák megkegyelmeztek a kereszténységnek, de nem a zsidó vallásnak. Az Ószövetség tanítását az iskolákból kifizették, úgyhogy most a német egyházfők a gyermekek szülőit kérték fel, hogy otthon tanítsák gyermekeiket arra, amit a Szentírásból az iskolában hallaniok nem lehet. Mert az Egyház úgy az ó-, mint az újszövetségi Szentírást Istentől sugalmazottnak tartja, amelynek középpontja Krisztus. Az ószövetségi könyvek őt ígérik, aki az emberiséget meg fogja váltani, az újszövetségi könyvek Őreá mutatnak vissza, bizonyosságot téve róla, hogy Ő az ígért Messiás, aki a világot keresztihalálával megváltotta.

Ezek a szentkönyvek egymást tehát kiegészítik. Főképp fontosak az Ószövetségből a próféták jóvendőlései, amelyeket az Egyház, mint Krisztus isteni küldetésének bizonyítékait a hívek hitének megerősítése céljából nem nélkülözhet.

A hitleristák azt az állítást is megkockáztatják, hogy a Szent Család nem zsidó, hanem árja származású. Ezt történelmileg el nem fogadható úton többek közt azzal magyarázzák, hogy a Boldogságos Szűz szőke volt és Jézus sem mutatott fel szemita jeleket.

Ezzel szemben a múlt vasárnapok egyikén olvasták fel templomunkban a Boldogságos Szűz családfáját, amely őt Dávid királytól származtatja. Csakis antiszemizmusból az igazságot letagadni tudománytalan eljárás és művelt emberhez nem méltó.

De ha vérbeli különbségeket nem is, hanem lelki különbségeket lehet találni és éppen az Ó-, és Újszövetség összehasonlítása nyújt erre bizonyítékot. Helyes volna, ha Hitlerék ebben az irányban keresnék az igazságot.

Hiszen igaz, hogy az egész világ jó és rossz emberekre oszlik, de egy nemzet történetében sincs ez az elkülönítés olyan szembeszökően élénk tárva, mint a zsidó nemzetben.

Mily óriási különbség van pl. Akáz között, aki Izaiással és Heródes között, aki Keresztelő Szent Jánossal áll szemben! Az Ószövetségben a jók Illést, Jeremiást és a többi prófétákat követték, akár csak az Újszövetségben Keresztelő Szt. Jánost, Krisztust és az apostolokat. A gonoszok üldözték Illést, megkövették a prófétákat, akárcsak később amikor lefejezték Keresztelő Szt. Jánost, megfeszítették Krisztust, megkövették Szt. Istvánt és üldözték az apostolokat.

Az Ószövetség utolsó könyvei, a Makabeusok két könyve ezt az elosztást nagyon feltűnően mutatja.

Nem tudománytalan dolog elképzelni, hogy a próféták igaz hívei egymás között házasodtak, a bálványimádásra és egyéb bűnökre hajlók is inkább egymás között maradtak. Így Krisztus eljövetelekor két embertípus élt Pa-

ezze meg garda...

Őszi ruhát, kabátját máris tisztítsa ki, s festesse át

Végh ruhafestő cégnél

Str. Crinului 5. Telefon 1-08.

Piaja Regina Maria 2. Telefon 2-17.

lesztinában, az egyikből való volt a Szt. Család, Krisztus barátai és azok a tömegek, amelyek Krisztus szavát oly szívesen hallgatták. A másiktól voltak a farizeusok és azok, akik Krisztus ellen egyre áskálódáltak.

Hogy ez nem mese, arról meggyőződtem, amikor Sziríában jártam. Ott laknak ugyanis az u. n. kaldeus keresztények. Ezek azoknak a keresztényekké vált zsidóknak az utódai, akik megemlékeztek Krisztus jövendöléséről és amikor látták jönni Titus hadait, nem maradtak Jeruzsálemben, hanem elmenekültek északra.

Ezek adták, sajnos, az első eretnekeket is, egyik részük jakobita, a másik nesztorianus lett. A jakobiták még ma sem tartanak az Egyházhoz. Amikor Mezopotániában a mardini jakobita patriárkával beszélgettem, ő ugyan azt mondta, hogy ők ősi hagyományból kifolyólag mindennap imádkoznak a római pápáért, de a római pápa nem akar tudni rólok. (Valószínűleg valami dogmai kérdés választja el őket tőlünk.) A nesztorianusok azonban a múlt században visszatértek a római pápa fennhatósága alá, a szertartásaik olyanfélék, mint a görög katolikusokéi.

En láttam ezeket az embereket, azonban semmi u. n. keleti vonást nem lehet az arcukban felfedezni.

Tehát akinek jól esik, az ezekhez hasonlóknak képzelheti el a Szt. Családot is, anélkül, hogy őket a történelem meghamisításával, árja származásuaknak tüntetné fel.

A zsidóságnak ez az elkülönülése még ma is folyamatban van. Ebben kell keresni az egész antiszemitizmusnak okát is, hogy t. i. nagyon sok zsidó olyan gondolatmenet szerint rendezte be az életét, amely azoknak a polgároknak, akikkel egy országban él, érdekeit erősen sérti. Hogy az antiszemitizmushoz annyian csatlakoznak, annak is az az oka, hogy alig van keresztény ember, aki zsidótól valaha kért ne szenvedett volna.

Ezzel szemben sok keresztény embert ismernek, akiknek zsidók segítettek, akiknek zsidók kenyeret adtak és adnak. Sőt vannak zsidó férfiak, akik oly feddhetetlen életet élnek,

hogy sok keresztény ember példát vehetne róluk. Az ilyen zsidók úgyszólván keresztények.

Mivel pedig ez az igazság, ennél fogva keresztény ember antiszemita nem lehet. A keresztény felebaráti szeretet alapján sem lehet. Tudom, ez sokaknak nem tetszik, de nézetem szerint még annyira sem lehet, hogy egyes zsidó, vagy az össz zsidóság gazdasági hátrá-

Ostromzár alá veszik Olaszországot?

Az angol munkáspárti lap értesülése a népszövetségi megtorló tervekről. A francia lapok az enyhé szankciókat is lehetetlennek tartják

Londonból jelentik: A Daily Herald (munkáspárti lap) azt jelenti Genfből, hogy az Olaszország elleni esetleges megtorló intézkedéseket az alábbi három pontban tervezik: I. A diplomáciai összeköttetés megszakítása. II.

Pokozottabb gazdasági nyomás. III. Ostromzár, az összes olasz kikötőkre, aminek végrehajtásával Angliát és Franciaországot bízzák meg. Az ostromzárát először csak kíméletesen fogják alkalmazni, olyan formában, hogy a polgári lakosság élelmezésére szükséges anyagot átengedik. Azonban, ha az enyhe ostromzárát Olaszország nem veszi elegendő figyelemre, úgy szigorúan és teljesen lezárják a kikötőket. A Népszövetség azon igyekszik, hogy az ostromzár betartásához az Egyesült Államokat, Németországot, Japánt és Egyiptomot is megnyerje.

Párizsból jelentik: A Laval politikáját pártoló lapok egyértelműen arról írnak, hogy a szankciók alkalmazásának kérdése megbukott. Politikai szempontból egyre kevesebb a lehetősége annak, hogy Genfben a szankciók alkalmazása mellett döntsenek. Az új spanyol kormány is olyan értelemben utasította genfi megbízottját, hogy az Olaszország elleni szankciók kérdésében ne adja hozzájárulását. Ilyenformán a szankciók legkíméletesebb formában való alkalmazására sem kerülhet sor.

Nyisztor Zoltán

// **Felhőkarcolók**

Oserdők

Hazátlanok

(Délamerikai útiképek).

Ára 90 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

A gleccserek misztériuma

Irta: Sulyok István dr.

Gletsch, 1935 szeptember havában. — Amikor a vándor folyók partjain halad felfelé és a forrást keresi, mintha emberek életének folyását figyelné. A víznek folytonos kanyargása a völgyben, meg-megtorpanása egy-egy akadály előtt, a nagyobb sziklaknak óvatos megkerülése, az olykor lassú előhaladás és kényelmes kiszélesedés, máskor a hirtelen lerohanás az ifjonti előretörésnek habzásával és a zajongásával, — mindmegannyi tünet, melynek hasonlóságát az emberek életében is meg lehet találni.

A keskeny vágányú vonat Brigtól kezdődőleg szüntelenül a Rhone völgyében visz felfele. A hegyek között, melyeknek arányai már itten megdöbbennek a báméskodó utast, fokról-fokra látjuk keskenyedni a folyót, mely alantabb néhány kilométerrel valóságos bele-rohan a Genfi tóba, majd Genfnél elhagyja ismét a tavat, mint smaragd zöld zúgó hegyi folyam indul el a francia föld felé és azon keresztül végső céljához, a Földközi tengerbe. Miközben a kis hegyi vasút tapogatózva, jobbra-balra forgolódva keresi a legalkalmasabb utat a magasba, olykor nagyokat kerül, máskor pedig mint a búvópatak, eltűnik alagutak sötét torkában, a lávából a völgyek zöldje feletti egyszer-egyszer már megcsillan az Alpesek és a gleccserek fehérsége, ahová útunk vezet.

Alig két órási út után el is érkezünk a

Rhone folyó szülőhelyéhez: a Rhone-gleccser tövéhez.

A tenger színe felett 1762 méter magasan vagyunk. A hely, ahol a kis villanyos vonathól kiszállunk, a Gletsch nevet viseli. Jelentős szálloda-telep, hatalmas épületekkel és a civilizációnak minden kényelmével. Innen indulnak különböző irányban a svájci póstának sárga, kényelmes autóbusszai és innen vezet az út a legszebb és legszabályosabb jégfolyamhoz, melyből a Rhone folyó ered.

Csak a néhány kilométeres teknőalakú völgy, az úgynevezett gleccserfenék választja el a természetnek e csodálatos jelenségétől. Az egész Rhone-gleccser fenn az égbenyúló csúcsok ölében mintegy 20 négyzetkilométernyi terület borít be irtózatossá jégtömegeivel. A gleccsernek a nyelve, melyet innen látunk, 500 méteres meredek, olyan mintha örökre megdermedt, mozdulatlanúságra ítélt vízesés volna.

Akármielyen szemmel nézzük ezt a tüneményt, nagyságával és jelentőségével lenyűgöz és felemel.

Mi volna, ha itt ezekben a dermesztő magasságokban, az Alpesek irtózatossá ölen nem halmozódnának fel a földi nedvességnek és a víz örökös forgásának e kimeríthetetlen tartalékjai, melyek ellenállnak a nyár legnagyobb hevének és csak rendre — azt lehetne mondani szükség és kíváncsúságot — bocsátják le a völgyekbe azt a vízmennyiséget, mely nélkül az emberi élet és a növényi vegetáció egyedül az esők kiszámíthatatlan és hirtelen vízére volna-nak utalva?

A nagy és állandó haszon mellett pedig, mit ez a bölcs berendezkedés az életre jelent, mily leírhatatlan szépség és titokzalouság lárul az embernek szeméi elé, akár alulról nézi a komor hegynek ezt a mozdulatlan zöldes-fehér sörényét, akár pedig felülről vész el pillantása a jégmező hasadékaiban?

A mozdulatlan zuhatag tövében nyíllás, mely innen kicsinek látszik, a valóságban pedig több méteres hatalmas kapu. Innen tör elő a Rhone, mint kész, nemcsak járni, hanem erőteljesen futni tudó folyó. A teknő, amelyben számos ágra szakadozva kezdte meg földi pályafutását, hogy a gletsch-i szállodatelep tövével már több méteres széles rohanó hegyi folyóvá egyesüljön, olyan, mint a bölcső, mely ezt a megszületett életet szeretettel ringatja és az első veszedelmektől megóvjá.

Amikor egész közel jut a jégmező szakadozott tömbjeihez az óvatosan lépkedő vándor, az új élet születésének misztériuma ragadja meg. A gleccserkapun zúgva tör elő a folyó, hangosan csobban minden lépése, mintha életének első hangos jelét akarná adni.

Messziről a jégmező felülete simának és egyenletesnek látszik, közelebből csupa mély szakadás, éles jégzirt. Az az érzésed, mintha ugyanazt a képet most nagyító üveg alatt látnád. A szakadékok mélyén titokzatos és bizonytalan színek árnyalatai reszketnek: a kék és a föld, a fehér és a halaványan lila kergetőznek egymással. Mintha a színek születésének titka tárulna fel az ember szeméi előtt. A gleccser zeng és zúg, az olvadásnak örökös

Ném légi

Angol, fran tereink n

Londonból jelentik részletesen fog miniszterelnök németi, hogy Oroszors katonai egyezménye ellenhuzásokra kény szerint német-magyar készül.

Párizsból jelentik Gombös Gyula mag tani németországi ú ben, hogy német-ma nak kötni. Ehhez Lengyelország is csa

Genfből jelentik in a Népszövetség ja azt a hírt, hogy egyezményről tárgya

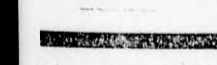
Prágából jelentik elálló Der Tag kö magyar miniszterelr ei útja előtt Zsakop llyen találkozott Rib miniszterrel. Hitler dett beszélgetések fo lalkozás.

Budapestről jel rökben a szakopane Budapest határozta Gombös Gyula ném a lengyel-magyar-n vábbi megszüldítá

Berlinből jelent miniszterelnök inst hosszabbította és sz utazik Berlinbe. III

Izom- és ideg

esetén és hüléses

beve hel arta tárt és l

zaja, a meg-megro kolya, mintha az os hangjai volnán

A tudomány pontosan megmagy állapította a jégme sának törvényeit, a számítja a jégmező nések időszakait, ténelem előtti kor ért el, ahol ma Ly tos adat és az egés mány népszerű fo embernek, semmit fejtethetlen szépség tériumból, mellyel földi, az anyagi é dulópontja a jégm dul el örökös vánc nek nélkülözhetetl a víz.

A svájci póst vétől fél óra al arra a meredek sz ző kiszélesedését, csúcsok egész lán zuhatagnak irtóza lehet tekinteni.

Itt is — 2014 mes és tágas szál meglepően olcsó á lást. Ez az a pont

Német-magyar-lengyel légi egyezmény készül?

Angol, francia és cseh magyarázatok a magyar miniszterelnök németországi útjáról. — A lengyel és magyar hivatalos körök cáfolják a híreket

Londonból jelentik: A Manchester Guardian részletesen foglalkozik Gömbös magyar miniszterelnök németországi útjával. Azt fejtegeti, hogy Oroszországnak a csehekkel kötött katonai egyezménye az, ami Németországot ellenhuzásokra kényszeríti. A Daily Express szerint német-magyar-lengyel légi egyezmény készül.

Párizsból jelentik: A Petit Journal szerint Gömbös Gyula magyar miniszterelnök mostani németországi útja azzal áll összefüggésben, hogy német-magyar légi egyezményt akarunk kötni. Ehhez az egyezményhez később Lengyelország is csatlakozna.

Gömbös Gyula a Havas-ügynökség útján a Népszövetség lengyel küldöttségére cáfolja azt a hírt, hogy német-magyar-lengyel légi egyezményről tárgyalnának.

Prágából jelentik: A cseh kormányhoz közelálló Der Tag közli, hogy Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a mostani németországi útja előtt Zsakopane nevű lengyel fürdőhelyen találkozott Ribbentrop német birodalmi miniszterrel, Hitler bizalmasával. Az ott kezdeti beszélgetések folytatása most a berlini találkozásra irányul.

Budapestről jelentik: Itteni hivatalos körökben a zsakopane-i találkozóról nem tudnak. Budapest határozottan azt hangoztatja, hogy Gömbös Gyula németországi útja csupán csak a lengyel-magyar-német politikai barátság továbbfejlesztésére irányul.

Berlinből jelentik: Gömbös Gyula magyar miniszterelnök insterburgi tartózkodását meghosszabbította és szombat helyett vasárnap utazik Berlinbe. Illetékes körök több ízben is

kijelentették, hogy a magyar miniszterelnök németországi útjának nincsen számottevő politikai jelentősége. Magától értetődik, hogy Gömbös meglátogatja Hitlert és hogy más po-

A memelvidéki önkormányzati választások a világérdeklődés központjában

Anglia megbízottat küld a választások ellenőrzésére
A litván kormány tömegesen megfosztotta a német lakosságot szavazó jogától

Párizsból jelentik: Egész Franciaországban feszült érdeklődéssel tekintenek a vasárnapi memelvidéki választások elé. A francia lapok véleménye szerint a memelvidéki német lakosság egységes frontja olyan nagylendületű munkát fejtett ki, hogy szinte biztosra vehető a győzelme.

Londonból jelentik: Az angol kormány elfogadta a litván kormány meghívását, hogy Anglia a memelvidéki választások ellenőrzésére megbízottat küldjön ki a helyszínre. Az angol kormány a kovnói angol követet biztatja meg, hogy a helyszínen megjelenjen.

A világ minden tájáról érkeznek a lapok kiküldöttjei, hogy a választások lefolyásáról tudósítsanak. Eddig 50 külföldi újságíró érkezett a Memelvidékre.

Berlinből jelentik: Az egész német közvélemény lázas érdeklődéssel várja a memelvidéki választások lefolyását. A litván kormány eddigi korlátozó és erőszakos intézkedései miatt nagymértékben veszélyeztetve látják, hogy a memelvidéki lakosság számaránya szerinti eredményt tudjon kihozni a választásokon. A litván kormány tömegesen megfosztotta a régi lakosságot választójoguktól. Címül az szolgál, hogy az illetők államellenes pártok tagjai voltak. Ezzel szemben az átmenetileg otthagyó litván katonaságnak, s az oda kivezé-

litikai személyekkel is fog tárgyalni a két államot közösen érdeklő kérdésekről, de ezek a megbeszélések semmiféle diplomáciai előkészületeket nem igényeltek és természetesen velejárnak a magyar miniszterelnök külföldi útjával.

nyelt litván hivatalnokok seregének és újonnan odatelepített tömegeknek mind választójogot adott a kovnói kormány. A választási kerületeket 240-ről 80-ra szorította össze, s a szavazást is azzal tette igen nehézkesé, hogy a választók egy 317 szavazólappal álló csomagot kapnak, s abból kell 29 nevet kiválogatniuk. A választásvezető bizottságból is minden németet kihagytak.

Eddig az önkormányzati testület 29 tagjából 26 volt német és 3 litván. A litván kormány eddigi intézkedései azt akarják kierőszoakolni, hogy litván többség legyen.

Leégett Románia legnagyobb aranybánya-üzeme. Arad. Saját tud. Pénteken éjjel, rövidzárlat következtében kigyulladt és porráégett az aradmegyei Criscorio község közelében fekvő „Mica” nevű aranybánya guraarsati telepe. A tűzvész áldozatává vált üzem Románia legnagyobb aranybányája volt. A vállalat, a környék és Arad város tűzoltósága emberföltötti munkával sem tudta a tűz elterjedését megakadályozni. Az épületeken kívül rengeteg értékes anyag, gép és gépalkatrész pusztult el. A kár meghaladja a tízenötmillió leit. Bizottságok szálltak ki a tűzvész körülményeinek és annak megállapítására, hogy terhel-e valakit felelősség.

A kirándulás egészen biztonságos. Az erdők skálája azonban, mit a gleccserek jegében érezni kell, felejtethetetlen élmény marad, melyhez nem kell fellapozni az úti könyvek megfelelő oldalát.

Gletsch után merően emelkedik az út a Furka hágó fölé, ahonnan ez az egész vasút a nevét kapta. A hágó valamikor jelentős szerepet játszott a népek érintkezésének történelmében. Amióta azonban az Alpesek hegyláncát két hatalmas alagút furja keresztül, ezeknek a hágóknak elsősorban turisztikai a jelentőségük. A hágón 2431 m. magasságot ér el az országút. A vasút a hágó alatt, alagúton keresztül jóval alacsonyabban lépi át ezt a hegygerincet.

A völgyet, amelyen most haladunk keresztül, Ursern völgynek hívják. Neve a latin *ursarii* szóból eredt, mi medvevadást jelent. Ez nemcsak amellet tanúság, hogy itt hajdan szép számban tanyázhatott a medve, hanem arra is, hogy ez az emberi település, mely ma már tisztára német, valamikor latin volt. Lépten-nyomon találkozunk itt a hegyek és hágók elnevezéseiben a latin eredet nyomai. Ezt mutatja a Realp elnevezés is, mely valamikor Riva Alpa volt, és Patak Havast jelentett.

Ma már nem él medve Svájc földjén. Az utolsót 1904-ben ejtették. Azóta, ha a svájci polgár medvét akar látni, fővárosának medvévérméhez, Bärenzwinger-hez vándorol és ott is csak idegenből hozott mackókban, — között-

Izem- és idegfájdalmak, főfájás

esetén és hüléses megbetegedéseknél fényesen bevált a **Togal-tabletta**. A Togal helyreállítja egészségét. Teljesen ártalmatlan: Minden gyógyszer-tárban és drogériában. **Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!**

zaja, a meg-megroppanó jég-tömegek tompa sikolya, mintha az új élet vajadásának titkos hangjai volnának.

A tudomány és a megfigyelés mindent pontosan megmagyaráz, amit itt látunk. Megállapította a jégmezők alakulásának és olvadásának törvényeit, a hegyek oldalán pontosan kiszámítja a jégmezők növekedésének és csökkenésének időszakait és azt is tudja, hogy a történelem előtti korban a Rhone gleccser odáig ért el, ahol ma Lyon városa áll: ez a sok fontos adat és az egész hiteles kép, melyet a tudomány népszerű formában mutat be a kíváncsi embernek, semmit sem vesz el e látvány megfelfejthetetlen szépségéből és abból az egész misztériumból, mellyel itt farkasszemet nézünk. A földi, az anyagi élet egyik keresztútja és fordulópontja a jégmező. Ide jut fel és innen indul el örökös vándorlásában ennek a földi életnek nélkülözhetetlen erőforrása és összetevője: a víz.

A svájci posta utazó autója a gleccser tővétől fél óra alatt felvisz a gleccser fölé, arra a meredek sziklapadra, ahonnan a jégmező kiszélesedését, a köröskörül őrtálló hegy- csúcsok egész láncolatát, lefelé pedig a jégzuhatagnak irtózatot ívét egyetlen képként át lehet tekinteni.

Itt is — 2014 m. magasságban — kényelmes és tágas szálloda fogadja a turistát, hol meglepően olcsó áron kaphat kifogástalan szállást.

Ez az a pont, hol az utazók csapata két

részre válik. A pusztán kíváncsiskodó, a nyári nyaralók néhány óras tartózkodás után a következő autóval boldogan térnek vissza a völgybe és borzongva emlékeznek a mélységekre és magasságokra, melyeknek küszöbén állottak. A turisták számára ellenben itt kezdődik az igazi gyönyörűség: innen vezetnek a különböző utak a hegycsúcsokra, a jégmezők ismeretlen titkai felé a szakadékokon és a görgő kötörmeléken keresztül, melyek percek alatt darabokra szaggatják a cipőt, ha azt a gleccser görgetegeinek éles fogaival szemben nem védi meg a még élesebb és még keményebb embergyártotta acél.

A hegynek pereméről néhány nedves és ingadozó deszkapallón keresztül rá lehet lépni a gleccser jegére. A mindenről gondoskodó svájci leleményesség ritka élményt készít az utas számára.

A jégben alagútát vágta, mely 30—40 m. mélységig is eljut. Innen belülről még jobban látja és hallja az ember az átalakulásnak folytonos színváltozatait és örökös zengését. Minden cseng és csobog az ember körül. A jégfalak tiszták és áttetszőnek látszanak, de még sem engedik át a pillantást. A születő víznek szüntelen gúgyögése azzal az érzéssel riasztja a vakmerő vándort, hogy az egész irtózatos jégépitménynek azonnal össze kell omlania és maga alá kell temetnie azt a kis mozgó meleg-séget, melyet vakmerő kíváncsisága idehozott az örök hidegnek és a tökéletes tisztaságnak végső forrásához.

Harminc kilométerre az abesszin határtól

Fáradhatatlanok az olasz fiúk. — Hogyan él az olasz hadsereg Afrikában

Decamahréból jelentik: Decamahré — egy a sok eritreai fensík közül. Minden oldalról érbetörő hegyek rendszertelen láncai veszik körül. Maga a fensík csupa hepehupás domb. Mindenütt szikla s a növényzet a túske-bokron kívül leginkább csak kandelaberszerű hatalmas euforbiákból áll. Itt-ott egy-egy szűk legelő zöld szőnyege tarkítja a szürke egyhangúságot. A tuskés bokrok közül csak elvétve nő ki egy-egy magasabb fa. A sziklás dombok oldalában emelkedik a hármast számú bersaglieri ezred, a híres *Terzo Bersaglieri* tábor. Négy zászlóaljából áll az ezred s mindegyik zászlóaljnak megvan a maga külön dombja. Fáradtság munkába került, amíg a dombokat megtisztították a szikláktól és elég helyet tudtak biztosítani a sátrak számára. Most már csak az óriási homokkövek maradtak a sátrak között s fantasztikus szobrokként emelkednek az ég felé. A sátrak alacsonyok, három- és négyszögűek, oldalt apró árkok veszik körül őket, amelyek az esővizet vezetik le. Némelyik sátrat szorgalmas kezek valószínűleg kis falusi házzá építették ki, sok kő és egy kis cement s készen volt a fal. A tiszték sátrai a katonák sátrólaboráinak közvetlen közelében állanak s külsőleg semmiben sem különböznek tőlük. Belül a tisztai sátrak valamivel nagyobb kényelmet mutatnak, ez a kényelem azonban viszonylagos. Itt még a kényelemnek is csurkaszürke színe van.

Minden zászlóaljnak megvan a maga konyhája, viktartálya, takarmánytelepe s megvannak a saját öszvérei is.

Az öszvéreké minden elsőbbség s ezek az állatok talán szebb istállókat kaptak, mint amilyenek a sátrak. Minden istálló keményfából épült s olmos tető fedt. A katonák valószínűleg bevezették öszvéreiket: ezekre az állatokra még nagy szükség lesz, mert ezek veszik az élelmiszert, municiót, vizet, golyószórókat, stb. Husz emberrel több vagy kevesebb nem játszik szerepet a harcokéesség szempontjából, husz öszvér hiányát azonban már nagyon megéreznek. Az öszvérek, úgylátszik, tudatában vannak jelentőségüknek s méltóságúteljesen topognak a jászlak előtt. Zabot és árpát akarnak s a nyerstakarmány nem tetszik nekik. Ha a

tük egy erdélyi földinkben — gyönyörködhet.

Ebből a magas völgyből víz felfelé a vasút az Alpeselek legmagasabb pontjához: az Oberalp-i hágóhoz, melyen 2048 m. magasba emelkedik a vasúti vonal és ezzel egyik legnagyobb európai magasságát éri el. A sínek itt már folyton a növényi élet határán járnak és felettünk már csak a mozdulatlan és hallgatag sziklatenger mered az égnek.

A merész szerpentinekről, melyek ide fejeződnek egyre jobban látjuk Andermatt-ot, a kis havasi falut és a hatalmas szállodákat, melyek úgy emelkednek ki apró házaik közül, mint felnőttek a gyermekek seregéből.

A havasi telepet, mely közel 1500 m. magasban fekszik a tenger színe felett, smaragd-színű széles és sokféle elnyúló völgyi síkság veszi körül. A szélesen terpeszkedő hegytömbök, melyek mindenfelé elállják az útját és feketén néznek le erre a széles zöld frontra, olyan ez, mint a derűs déli életnek utolsó foszlánya. Az életnek a jeleit nemcsak rétjeinek dús zöldje mutatja, hanem a sokféle kultúra, melyet hordoz: a havasi falu a házaival, a szállodák, melyekről imént szólottunk, az utak, melyek a hegyek csúcsáról ide torkolnak össze és a vasúti vonalak, melyek három irányba is innen indulnak le a völgybe.

Milyen különös és megdöbbentő érzés, mikor a térképen azt látjuk, hogy ez alatt az egész külön kis világ alatt, mely az életnek annyiféle jelet mutatja, — 250 méteres mélységben, nyilegyenesen halad keresztül a Szent-otthárd alagút

takarmánymester néha takarékoskodni akar, vagy a takarmányszállítmány nem érkezett meg idejében, hiába viszik ki az öszvéreket a sovány legelőre. Bizalmatlanul méregetik a tuskés leveleket s majdnem azt kellene hinni, hogy már előre gyomorbetegséget szimulálnak és maródit akarnak jelenteni.

Első számú ellenség az — eső

A luxust minden zászlóaljnál a sátrak között ásott kertecske és a játszótér képviseli. A sziklák óriási tömegében négy kis kertecske terül el, négy kis természeti eső. Ahhoz, hogy ezek a kertek megszülethessenek, a katonának egyenként kellett elhordaniok száz és száz szikladarabot, homokköveket kellett szétporlasztaniok, az egész földet fel kellett ásniok és napokon át boronálni, míg végre puhább földet tudtak felszínre hozni. A göröngyöket is szét kellett törödelni s amikor már készen volt a kert helye, jó termőföldet kellett keresni az alacsonyabban fekvő völgyekben, meg kellett szervezni a bonyolult csatornarendszert majd külön-külön kellett drótokkal beletüzdelni a földbe a különböző magvakat. Itt nem lehet egyszerűen elvetni a magot, mert az eső itt olyan erővel zuhog, hogy a lejtős domboldaltól mingvánt kimosná a magvakat. Nem esik ugyan sokat, de mindennap magérkeznek az eget ajándéka s legalább húsz percig ömlik a

Rőzse, sas és savoyai kereszt

A legnagyobb luxust a játszótérek kiépítésénél fejtették ki. Mindegyik zászlóaljnak külön játszótéren van, amelyhez két hatalmas homokkőből épült kapun lehet eljutni. A kapu különböző színekre festett sziklákból áll, amelyeket úgy raktak össze, hogy az olasz nemzet szimbólumait ábrázolják. Az egyik kapu a *fasiszta rőzsekőteget* jelképezi, egy másik a *fasiszta sást*, a harmadik pedig a *savoyai keresztet*.

Az élet meglehetősen egyszerű a *Terzo Bersaglieri* táborában. Reggeltől délelőtt tizenegy óráig katonai gyakorlatok, melyek legtöbbször harcoszéri menetelésekből, céllovásból és zászlóaljgyakorlatokból állanak. A délutánt teljesen a sportjátékoknak szentelik s ezzel töltik el azután az időt egészen napnyugtáig. Aki azt hiszi, hogy a sport itt versengésszerűen folyik, nagyon tévedne. A harmadik bersaglieri-ezred sportjából szigorúan ki van rekesztve minden egyéni ambíció. A versengés bacillusa ellen alaposan beoltották ezeket a fiatal katonákat. Az ezredparancsnokság minden egyéni érvényesülési vágyat megakadályoz és szigorúan örökdió afőlött, hogy a sportnak bajtársi jellege legyen.

lyoz és szigorúan örökdió afőlött, hogy a sportnak bajtársi jellege legyen.

A bersaglieri-ezred sportjátékában egyidejűleg 3500 ember vesz részt, beleértve a tiszteket is. Miből is áll tulajdonképpen ez a sport? A legkülönbözőbb ugrásokat gyakorolják, a legtöbbszőr a salto mortale, az akadályversenyt és az árokugrást. Minden katonának meg kell tanulnia, hogy baj nélkül keresztül tudjon ugrani egy négy méter és tíz centiméter széles árkot.

Miközben az egyik szakasz közösen gyakorolja a bakugrást, öt méterrel odébb a másik szakasz a salto mortaleban tökéletesíti magát. A harmadik szakasz az árokugrást tanulja, mellettek pedig akadályversenyt futnak a negyedik szakasz katonái. Az akadályt itt nem a hagyományos korlátot képviseli, hanem egy-egy nagyobb fatörzs, vagy néhány összehordott csipkebokor, esetleg egy hatalmas kőrakás.

— A mi sportunk, — mondja nekem *Carasi* ezredes, az egyik zászlóalj parancsnoka — azt célozza, hogy ne csak az izmokat erősítse, hanem a bátorságot is. Nézze csak ezt a három és félezer fiatalembert, figyelje meg, milyen jól szórakoznak!

— Mi magunk is csodálkozva kérdezzük, mi a titka annak, hogy egy percre sem érzik a pihenés szükségét. Fáradhatatlanok ezek a fiúk s nézze csak, milyen gyönyörű ember-típus mindegyikük. Milyen izmos, milyen férfias test és milyen vidám arc. Egyformán szimpatikus mindegyik, hűséges és folyton mosolygó. Biztosíthatom önt, hogy játék ezekkel az emberekkel bánni, mi sem könnyebb, mint itt parancsnoknak lenni. Büntetés egyszerűen nincsen.

— A fegyelem az ezred legtermészetesebb érzése. Győződjön meg ön is erről, nézze meg jól ezeket a katonákat. Abban a pillanatban, amikor a szemük pillantása összetalálkozik valamelyik felebbvaló szemével, máris mosolyognak. Ez a mosolygás elmaradhatatlan. A bersaglieri közlegény egyformán mosolyog hadnagyára, kapitányára, őrnagyára és ezredesére, mert szereti őket és tudja, hogy azok is szeretik őt. Ennek a férfias szeretetnek az alapja a testvériség. Az ezredparancsnoktól egészen a kürtösgig mindnyájan egyetlen hatalmas család vagyunk és látta, ezek mind tartalékos katonák. Még a tiszték háromnegyed része is tartalékos

Hétfőn megkezdjük
a legkifünőbb minőségű
szellerek
pulloverek
harisnyák
reform-nadrágok
kötöttkabátok
olcsó
árusítását
LONDON kötőde
Str. Avram Iancu. Figyeljen a címre.

a Tat
ke

A novem
sér

Bucuresti. Sa
párt országos vez
ken fontos ülése
állandó választm
bizottság üléset
üléseken a megb
rescu szokatlanul
széde képezte.

A Nemzeti P
rint nem fogja e
támadásai által.
zött ellenzéki m
felfoázás már a c
Eleinte ugyan ak
tették, hogy a p
még hevesebb l
végül is elhatáro
úgy fogják tekin
len politikai meg
figyelmet.

Kétszáz
14-ikén.

Részletesen
ülés a november
dezésének az új
férfiak kijelenté
gozat jelentős

Mihalache

Bucurestiből

párti állandó vá
délelőtti óráktól
Akkor egy rövid
ülés lefolyásáról
ki, hogy a nove
vonulás megre
törtökön este M
curestibe, s Mi
reggel Maniu a
még további m
során különöse
tanácskozása. E
dől el a Maniu
dése A hosszas
hajtó bizottság
órákor nyitották

Maniu kül
már csütörtök
Tatarescu ellen
tulajdonit semr

Mihalac

A végrehaj
halache egy eg
nyitotta meg. I
rescu beszédév
hogy részletes
fonlemezrel ne

— A Tatar
bizonyítja. —
kormány maga
nem fenyegető
fegyvere.

— Mi vo
ürfüge? Azt m
szemben? A N
és alkotmányo
is, a külföld is
arra, hogy a
védiek.

A Nemzeti Parasztpárt a Tatarescu constantai beszédére keresi a válaszáadás módját

Fontos gyűlések a pártvezetőségben

A november tizennegyedik nagy felvonulás megszervezésére az elnökség teljes felhatalmazást kapott

Bucuresti. Saját tud. A Nemzeti-Parasztpárt országos vezetősége csütörtökön és pénteken fontos üléseket tartott. Csütörtökön az állandó választmány, pénteken a végrehajtó bizottság ülésezett. Lapértületek szerint az üléseken a megbeszélések tárgyát főleg Tatarescu szokatlanul heveshangú constantzai beszéde képezte.

A Nemzeti Parasztpárt ez értesülések szerint nem fogja elragadtatni magát Tatarescu támadásai által, hanem szívós és jól megalapozott ellenzéki munkával fog válaszolni. Ez a felfogás már a csütörtöki gyűlésen kialakult. Eleinte ugyan akadtak hangok, amelyek követelték, hogy a párt a constantzai támadásra még hevesebb kirohanással válaszoljon, de végül is elhatározták, hogy Tatarescu beszédét úgy fogják tekinteni, mint valami ellenőrizetlen politikai megnyilatkozást, ami nem érdemel figyelmet.

Kétszázézeres felvonulás november 14-ikén.

Részletesen foglalkozott már a csütörtöki ülés a november 14-iki tüntető nagygyűlés rendezésének az ügyével. A jelenlevő vezető pártfőfiak kijelentették, hogy minden megyei tagozat jelentős számban fogja a résztvevőket a

nagygyűlésre küldeni, még pedig úgy, hogy az illetékes pártkluboknál idejében letétbe helyezik az utazásra és a bucaresti tartózkodásra szükséges összegeket. Mintegy 150—200 ezer résztvevő megjelenésére számítanak s a tüntetésnek különös jelentőséget fog adni, hogy a parlamentnyitást megelőző napon akarják végbevinni.

A liberális párt ellen-felvonulása ugyanazon a napon.

Ugy hirdlik, hogy a Liberális Párt ellentüntetést akar rendezni a fővárosban, ugyancsak november 14-ikén. A *Dimineața* foglalkozva e hirrel, a következőket írja:

Ennek nem lehetne különösebb jelentősége. Mindenki tudja, hogy a kormánynak számtalan eszköze van egy sereg ember összecsisztására. Viszont azonban kétségtelen, hogy a kormány köteles fenntartani a rendet. De két ilyen óriási tüntető nagygyűlésnek ugyanazon a napon, ugyanabban a városban való megrendezése kikerülhetlenné teszi az összeütközéseket, amelyeknek a felelősége a kormányra hárulna.

A kormány nem adhat jelt olyan küzdelemre, amely polgárháborúvá fajulhat.

Mihalache válasza Tatarescunak. Maniu nyilatkozata az ellene intézett támadásra

Bucurestiből jelentik: A nemzeti-parasztpárti állandó választmány csütörtökön a kora délelőtti óráktól kezdve esti 9 óráig tartott. Akkor egy rövid közleményt is adtak ki az ülés lefolyásáról, abban különösen azt emelték ki, hogy a november 14-iki bucaresti nagy felvonulás megrendezésével foglalkoztak. Csütörtökön este Maniu Gyula is megérkezett Bucurestibe, s Mihalacheval értekezett. Pénteken reggel Maniu a pártelnökség minden tagjával még további megbeszélést folytatott, melynek során különösen Lupuval volt hosszabb tanácskozás. Ezen az elnökségi előértekezleten dönt el a Maniuval való közösségvállalás kérdése. A hosszas előértekezlet miatt a végrehajtó bizottság ülését is csak péntek déli 12 órakor nyitották meg a kitűzött 10 óra helyett.

Maniu különben egyik újságíró kérdésére már csütörtökön este úgy nyilatkozott, hogy Tatarescu ellene intézett támadásainak nem tulajdonít semmi jelentőséget.

Mihalache a korona iránti hűségéről

A végrehajtó bizottság pénteki ülését Mihalache egy egész óra hosszán tartó beszéddel nyitotta meg. Ennek során különösen Tatarescu beszédével foglalkozott. Azon kezdte, hogy részletesen nem polemizál, mert „gramofonlemezsel nem lehet polemizálni”.

— A Tatarescu úr által használt hang azt bizonyítja. — mondotta Mihalache, — hogy a kormány magas lázban van. Erős kormány nem fenyegetőzik. A fenyegetés a tehetetlenek fejeve.

— Mi volt a Tatarescu beszédének az ürügye? Azt mondják, a koronát védi. De kívül szemben? A Nemzeti Parasztpárt monarchikus és alkotmányos párt. Ezt tudja róla az ország is, a külföld is. A koronának nincs szüksége arra, hogy a Nemzeti Parasztpárttal szemben védiék.

Mihalache azután arról szólott, hogy a liberális pártnak és különösen Tatarescunak a király trónralépésekor nem volt kellő magartatása. Így nincs erkölcsi jogosultsága, hogy éppen ő lépjen föl a korona védőjeként.

Az ellenzéki pártok két kategóriája

Mihalache nevelésesenek minősítette, ahogyan Tatarescu az ellenzéki pártokat két kategóriába sorozta.

— Meglepetéssel kell megállapítanunk. — mondotta, — hogy a miniszterelnök által pártfogolt pártok között főként a szélső jobboldaliak szerepelnek.

Maniu beszédével a párt közösséget vállal

Mihalache azután megemlítette, hogy Tatarescu beszédére Maniu uioarai beszéde adott

A világ legkomolyabb orvosi folyóirata így ír a „Gastro D”, új amerikai gyógyszer csodálatos hatásáról

A „Wiener Medizinische Wochenschrift” többek között ezt írja:

„A megejtett kísérletek szerint a „Gastro D.” megszünteti a sima izmok görcseit és gyors fel szívódási képessége alapján helyettesítheti a morfiomot. Legfontosabb hatása az, hogy csillapítja a központi idegrendszert és helyreállítja az antagonikus idegek (szabályozó idegek) megzavart egyensúlyát, tehát közvetlen hatással van a gyomor és bélzavarok okaira, ezenkívül helyileg érzésteleníti az idegnyalábokat és a gyomor falban levő mirigyeket. A „Gastro D.” amellett, hogy görcsoldó hatása, kedvezően befolyásolja a gyomorsav-arányát és azt normálissá teszi.

A kísérleti esetek a következők voltak: gyomor- és bélfekélyek, gyomorsavtúltengés, savtúltengés, gyomorgyulladások, pilorusgörcsök (colitis) vastagbélgyulladás, légnyelés, vesehólyaggörcsök, nem rosszakaratú, többé vagy kevésbé kifejezett pangásos, görcsös, pilorus szűkületek, gyomorrák által okozott, szűkülettel összekötött erjedési folyamatok, puffedséggel összekötött, erjedéses rossz emésztés és krónikus székrekedés, gyomor- és bélmérgeződések (autointoxikációk) és a bélkacsok görcseinél, valamint ér- és hörgőgörcsök.

Figyelje a fentemlített folyóiratból itt megjelenő további idézeteket.

Dr F. T.

A „Gastro D.” gyógyszert 130 lei utánvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszer-tára, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

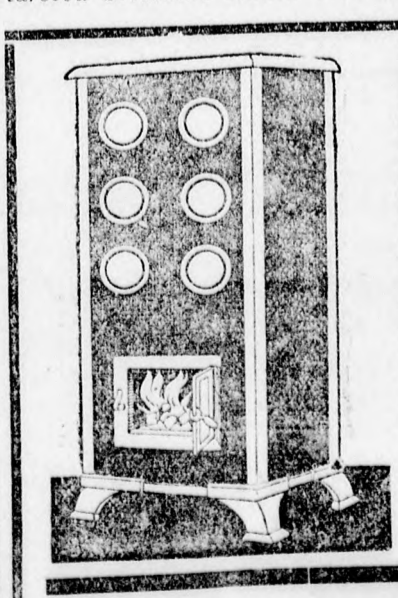
alkalmat. Ez a beszéd pedig abban a formában, amint a lapokból olvashatta, megegyezik a párt felfogásával. Itt áttért Mihalache a Nemzeti Parasztpárt programjának, munkájának, harci módszereinek az ismertetésére és ismételtén kijelentette, hogy ez a párt monarchikus és alkotmányos, amely a hatalmat két tényezőnek, a koronának és a nemzetnek együttműködéséből eredő erőnek tekinti.

Maniu is beszélt. A párt hivatalos közleményt adott ki.

Maniu egész röviden beszélt s kijelentette, hogy a bizottságnak a november 14-iki tüntető nagygyűlés ügyével kell foglalkoznia.

Este hivatalos közleményt adtak ki. Eszerint:

A párt elhatározza a kormánybuktató harc megkezdését. A közlemény a továbbiakban alkotmányellenesnek minősíti azt, hogy a kormány ostromállapottal és cenzúrával igyekszik létét meghosszabbítani. Végül a közlemény arról szól, hogy a végrehajtó bizottság teljhatalmat adott az állandó választmánynak és az elnökségnek a november 14-iki nagygyűlés megrendezésére.

Sok tizezer

megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

LEG JOBB

10 kilogramm fával fűt egy szobát

24 órán át.

GYÁRTJA:

Szántó D. és Fia, Oradea

Kapható mindenütt. - Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Mexikóból hazajött erdélyiek beszélnek a garázdálkodó féktelenség és szabadságtipró véres üldözések hazájáról

Tizenhatalmilió dollár gurult Moszkvából Mexikóba

Cluj-oradeai vonaton. Saját tud. Tragikus sorsu országról lesz szó, ahol a szellem ver-
klisei, a lélek szegénylegényei és vikend-
szociálreformerek kerültek uralomra. Ez még
hagyján, de a szerencsétlen mexikói népre rá-
zudultak a vörös internacionálé áldásai, a
basáskodó öklöljog és a néri üldözések rém-
ségei. Ezekről az állapotokról érdeklődtem,
amikor a cluj-oradeai vonaton utaztam és
megtudtam, hogy három utitársam egyenesen
Mexikóból jött. Elmesélték, hogy 3 hete indul-
tak a mexikói fővárosból, Vera Cruzban hajóra
szálltak és 19 nap mulva megérkeztek Ham-
burgba. Vera Cruzig nappal utaztak, éjjel
ugyanis nem tanácsos vonatra ülni, mert an-
nak ellenére, hogy minden szerelvényt feje-
veres katonák kísérnek, sohasem lehet tudni,
mikor van az ember kiszolgáltatva egy várat-
lan rablótámadásnak. Utitársaimat semmiféle
kellemes emlék nem fűzi Mexikóhoz. 7 és fél
évet töltöttek el itt. Magyar beszédük néha
döcögővé válik. Előfordul, hogy nem jut hírte-
len eszükbe egy-egy magyar kifejezés, vagy
önkéntelenül is spanyol szó tódul az ajkukra.
A velük való érdekfeszítő kétórás beszél-
getést írom meg most:

Miért van Mexikóban keresztény- üldözés?

A mexikói üldözésekről eleget olvastunk
már. Utitársaim nem egy megrendítő esetről
tudnak beszámolni. Többek között arról

a tömegmészárlásról,

amelyet tavaly, éppen a nagyhéten, a zsufolt
Collocan templomban vétek véghez. Akárhány
esetet is sorol fel az ember, a végén mindannyi-
nyiszor komoran élénk mered a kérdés: „Vaj-
jon miért történik és történhetik mindez?”

Amerikában az Egyháznak kezdettől fogva
különleges volt a helyzete. A kereszténység
lévén a hódítók vallása, eleinte ellenszenves
volt, de ez csakhamar enyhült, hisz az Egyház
volt az, amely szeretettel felemelte a bennszü-
lött lakosságot és amely először szállt síkra a
rabszolgaság megszüntetéséért. Baj volt azon-
ban, hogy az idők folyamán az arisztokrata
kreol nagybirtokosok érdeklőrebe hagyta ma-
gát vonni. Mexikóban a nagybirtokosok és a
szegény osztály közötti tátonogó szakadékok ha-
sadtak fel. Amikor aztán a földmunkások
számát az ipari proletáriátus is felfokozta, szoci-
ális, állami törvényhozás és katolikus moz-
galmak hiányában az elkeseredés nőttön-nőtt.

Mexikóban különben is ép úgy, mint a
többi spanyollakos államokban a tüzes tem-
peramentumu nyugtalanság állandóan kirob-
banásokkal kísért. Az 1823-iki év, amellyel
Mexikó lerázta Spanyolország igáját, egyálta-
lán nem jelentett konszolidációt. A szabadsá-
gért folytatott hazafias küzdelmekbe sok kétes
elem vegyült, politikai kalandorok és alkalmi
profilvagok s azóta a villongások vulkánja
ujból és újból kitört.

A szabadságharcokban a spanyol korona

Uj könyv!

Müller Lajos

A já Isten

Értekezés Isten végtelen irgalmáról

Ara 65 lei
és portó

Kapható könyvoszfályunknál

pártján álló Egyházzal természetesen nem bán-
tak keztyüs kézzel, de helyzete mégis tűrhető
volt.

1917-ben azonban a forradalmi elemek
döntő fölénybe kerültek.

Az antiklerikálisok kitűnően értettek a bérlők
és kisbirtokosok közötti agitáláshoz, akiket
vadul felbőszítettek a nagybirtokú egyháziak
ellen.

Amikor idegen hatalmak ki-
nyujtják csápjait?

Az Egyház fejlődését veszélyeztető, belső
bajhoz külső okok is hozzájárultak. Mexikó-
nak északi szomszédját, az Egyesült Államokat
leküzdhetetlen sóvárgás fogta el Mexikó gazdag
természeti kincsei után és a mexikóiak állandó
forrongását látva, a petróleumkirályok min-

Amit a szemtanuk láttak

De mit lát a tárgyilagos szemlélő Mexikó-
ban? Utitársaim bő adókat szolgáltatnak.
Mindenekelőtt nem ajánlatos éjjel az utcán
járni. A főváros utcái nem oldalt, hanem a
középen vannak kivilágítva. A mísem sejtő
járókelő sohasem tudja, hogy mikor ugrik elő
a sötétből egy álarcos orvtámadó és mártja
törét oldalába. A támadó azonban csak ritkán
kerül kézre. És szinte hihetetlen, hogy a gyil-
kóstársai néhány ezer pezóért ki is válthatják.
Mexikó másik épületes típusát

a vörösiingesek

képviselik. Az ő kedvenc foglalkozásuk templo-
mokat, katolikus intézményeket gyújtogatni,
ájtatoskodó tömegeket megtámadni, megrende-
lésre kormányparti tüntetést rendezni. A
hatóságok tüntetően pártolják a munkásokat
is. Nem annyira szociális törvényekkel, mint
inkább izgatással a munkaadók ellen.

Bármikor kitűzhető a piros-fehér lobogó
és ezzel proklamálva van a sztrájk.

A mexikói nép természetét vegyelemezve,
az idegen érdekes ellentétekre bukkan. Aki az
imént még áhitatosan csókolgatta a földet,
nemsokára talán kést ragad, hogy fogeskor-
gatva beledöfje embertársába. Az indián ter-
mészeténél fogva mélyen vallásos. Minden
idegenszerűséget igyekszik asszimilálni. Jel-
lemvonásai a türelem, alázat. De ha bántják,
pulykamérges, sőt vad lesz. A fővárosban az
indiánok tömegesen alusznak az utcán, még
hideg időben is, ilyenkor papirossal takar-
róznak. A mexikói nép rendkívül lusta. Az
utcákon csak úgy hemzseg a sok árus és vándor-
kereskedő. Lehet mindenfélét kapni, de
mindenképp aludni kell, mert az áru még a
felét sem éri meg a kért árak.

De azért jó tulajdonságaik is vannak. A
mexikói hivatalban feltűnően udvarias. Kol-
dusnak, ha nem tud adni, bocsánatot kér tőle.
Idegenekkel azonban már nem bántanak olyan
udvariasan. Ezt meg is lehet érteni, hiszen az
idegenek konkurrenciát jelentenek a kenyér-
keresetben. És akad Mexikóban nagy számban
német, francia, orosz, görög, arab és más nem-
zetiségű él.

Intézményes népbolondítás.

Mexikóra ráillenék az, hogy: amilyen a
nép, olyanok az iskolái is. Mexikó ugyanis az-
zal próbálta közoktatásügyét fellendíteni, hogy
az elvett templomokat iskolákká alakította át.
Ennek dacára az írástudatlanság óriási. 1910
és 1920 között az emelkedés 85 százalékot tesz
ki. És az állapotok azóta sem változtak sokat.
Különösen faluhelyen rossz a népnevelés. Az
iskolákban legujabban inkább erköcstelenségre,
mint tudományra tanítják a gyermekeket.
Bevezették a koedukációt. A gyermekek közt
sok a sánta, korcs és vérbajos. (A kicsapongá-
sok ugyanis országszerte ijesztő arányokat öl-
töztek). A mexikói iskolák falán ott függ a
bolsevista jelvény: sarló és kalapács.

dent elkövettek, hogy az adott helyzetek ki-
használásával, saját érdekeiket hatásosan szol-
gálhassák. Arany és ágyugolyó egyforma mér-
tékben gurult Mexikóba és az ottani kalandor-
politikusok (Madero, Carranza, Obregon és
Calles) mindent megengedtek a trösztvezérek-
nek és kartellitánoknak. A Standard Oil és a
Schell csoport ma is hatalmas mexikói olaj-
mezők birtokosai.

A tömegek elégedetlenkedni kezdtek és a
veszélyhököt le kellett vezetni. A mexikói kor-
mány tehát ügyes, de lelketlen kalandorpoli-
tikájával a katolikusok, Hoare külügyminiszter
azonban elhárította magától az ügyet, arra hi-
vatkozva, hogy nincs elég ok külső beavatko-
zásra.

Legutóbb az angol kormányhoz folyamod-
tak a katolikusok. Hoare külügyminiszter
azonban elhárította magától az ügyet, arra hi-
vatkozva, hogy nincs elég ok külső beavatko-
zásra.

Ha Amerika látszólag nem is avatkozik
bele, helyébe annál jobban megteszi ezt
Moszkva. A bolsevisták szintén „nemes
adományokat” juttattak Mexikóba, eddig
körülbelül 18 millió dollárt.

A mexikóiak a maguk részéről delegátu-
sokat küldtek Oroszországba, bevezették a 6
éves munkatervet és a Szovjet nem egy bevált
metódusát.

A kalapács egyébként megnagyítva, propa-
ganda falragaszokon is látható. Alatta ilyen
felirással: „Ezzel verjétek ki magatokból a
vallás ópiumát”. A hivatalos jelszavak azt dör-
dög az emberek fölébe, hogy nincs Isten, se
ördög. És ha van, akkor az igazi ördögök a
munkaadók, akik a munkások vérét szápo-
lyozzák.

A katakombákba taposott Egyháznak és a
bujdokoló katolikus vezetőknek egyelőre sem-
mi olyan kilátásuk nincsen, amely kedvező vál-
tozásokra engedne következtetni.

Aubermann Péter.

A Nagy Herder- Lexikon

12-ik

bejelező kötele is megjelent.

Ot év munkájának hallat-
lan eredménye.

Ilyen művet csak a
német alaposág tud
kitermelni.

12 kötet és 1 külön
Atlasz-kötet

180.000 címszóval és
20.000-nél több képpel

Hozassuk meg a teljesen díjmentes prospektust
alábbi megrendelési szelvény beküldésével:

Bestellschein

Der Unterzeichnete erbittet vom Verlag
Herder, Freiburg im Breisgau, kostenlos
durch die Buchhandlung

1 Bildheft «Brücke ins Leben»

Genaue Adresse — (Pontos cím)

A megrendelési szelvény levélben erre a címre
küldendő:

Verlag Herder & Co. G. M. B. H.
Germania. Freiburg im Breisgau.

HIA

Központi szerkesztő
és előfizetés ije
Oradea, Strada Re
EÖFIZETÉSI ARAK: Sajtólap
negyedévre 210, a
Magyarországon: Egész évre 750 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasár-
napok Postakártyaképzési csekk
Teléfono:

Felöltszerkesztő: PÉL
Cluj-i szerkesztő: dr.
Cluj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem örlünk meg
Csekk választékos mag

Időjárás

Az időjárásutató in-
nyháló szél, váltakozó f
porosó, éjjeli lehülés, na
ható.

Zürichi zárlat. Pár
London 15.12 egyenyed.
gyed. Brüsszel 51.95. Mil
fél. Amszterdam 208. Ber
ling 57.65. Prága 12.73. Va

Ugron István le-
református egyház-
tisztjéről. Clujról jele-
István, a monarchia vol-
nizsitere és a háboru ki-
követ, a Magyar Párt vo-
ra való hivatkozással le-
formátus egyházkerület
ról. Ugron lemondását
közgyűlésén fogja tárg-
megírasedett tisztség be-

Güter
gép- és gomb

gyári

A valódi természetes se-
tok sokkal ellenállókép-
rizált vagy vastag fon-
mert a selyem rugalmas
de
Figyeljen a gy

Befejezték a Bászák
kat. Timișoara. Saját
az ősi érettségi vizsgá-
akik hét középiskolai
már egyházasnyorsor je-
A vizsgabizottság részé-
a jelentkezők nagyrésze
hatodszor ment most ne-
annyiszor megbuktak.
szerint, nagyon is meg-
hogy már egyáltalán n-
kolával. Hogy pedig m-
nagyobb változás az ill-
lenlegi bizottság is gon-
irakoztak be az éretts-
ténylegesen csak nyolc-
zenegy intézet végzett
is csak harminckétőt
vizsgán, végül pedig a
heten tettek le. Nyolcv-
tak, úgy mint eddig: n-
iskolát, de érettségit n-
zottság részéről kijel-
elfogulatlan volt s ezt
tani, hogy a tizenhét
román és nyolc a kise-

Meghamisította a l-
jet lankádó. Varsóból
Club határozatot hozot
ellen, hogy a Literatur
orosz irodalmi hetilap
tett közé lengyel irod-
nyában, amelyet külö-
telt, csupán részleteket
veiből s ezáltal hamis-
gyel irodalomról. A h-
rendes sorszámmal, ug-
is igen akarják eladni,
te szerint ilyen eszköz-
közi műveltségi eszne

Felfordult egy au-
tik: Dömsöd mellett
kező autóbuzs, amely
árus ült, felborult és
vetten súlyosan megs-

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 8.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Felföldön: Egész évre 500, félre 250
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Megyei árszámok: Egész évre 50 P, félre 25 P, negyedévre 15 P.

Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postaiakárképzéstartási csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 302.

Kéziratokat nem ösztönözünk meg és nem adunk vissza.
Csak választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint
enyhülő szél, váltakozó felhőzet, helyenként zá-
porosó, éjjeli lehűlés, nappali felmelegedés vár-
ható.

Zárlati zárlat. Párizs 20.28 háromnegyed,
London 15.12 egynegyed, Newyork 307 háromne-
gyed, Brüsszel 51.95, Milánó 25.10, Madrid 42.02
fél, Amszterdam 208, Berlin 123.85, Bécs — schil-
ling 57.65, Prága 12.73, Varsó 57.90, Belgrád 700.

Ugron István lemondott az erdélyi
református egyházkerület főgondnoki
tisztségéről. Clujról jelentik, hogy Ugron
István, a monarchia volt meghatalmazott mi-
nisztere és a háború kitörésekor varsói nagy-
követ, a Magyar Párt volt elnöke, magas korá-
ra való hivatkozással lemondott az erdélyi re-
formátus egyházkerület főgondnoki tisztségé-
ről. Ugron lemondását az egyházkerület őszi
közgyűlésén fogja tárgyalni és intézkedni a
megüresedett tisztség betöltése iránt.

Gütermann

gép- és gomblyukseiyem

gyári

védjegy

A valódi természetes seivemmel készült varra-
tok sokkal ellenállóképesebbek, mint a merce-
rizált vagy vastag fonatu cernából készütek,
mert a seiyem rugalmasabb, mint bármely fona-
dek.

Figyeljen a gyári védjegyre

Befejezték a Bánságban az érettségi vizsgá-
kat. Timișoara. Saját tud. Most tartották meg az őszi érettségi vizsgákat. Még azok számára,
akik hét középiskolai osztályt végeztek s akik
már egynéhányszor jelentkeztek volt vizsgára.
A vizgabizottság részéről is kijelentették, hogy
a jelentkezők nagyrésze harmadszor, ötödösor,
hatodsor ment most neki az érettséginek: mind-
annyiszor megbuktak. Ezért aztán, a bizottság
szerint, nagyon is meglátszott az érettségizőkön,
hogy már egyáltalán nincsen kontaktusuk az is-
kolával. Hogy pedig most se történjék valami
nagyobb változás az illetők sorsában, arról a je-
lenlegi bizottság is gondoskodott. Kilencvenheten
iratkoztak be az érettségire, ezek közül azonban
ténylegesen csak nyolcvanhatan jelentkeztek,
tizenegy intézet végzett növendékei. S ezek közül
is csak harminckettőt engedtek át az írásbeli
vizsgán, végül pedig a szóbelit mindössze tizen-
heten tették le. Nyolcvanán továbbra is marad-
tak, úgy mint eddig: hogy elvégezték a közép-
iskolát, de érettségit nem szereztek. A vizgabiz-
ottság részéről kijelentették, hogy a bizottság
elfogulatlan volt s ezt avval is kívánja bizonyí-
tani, hogy a tizenhét érettségizett között kilene
román és nyolc a kisebbségi.

Meghamisította a lengyel irodalmat egy szov-
jet lapkiadó. Varsóból jelentik: A lengyel Pen-
Club határozatot hozott, amelyben tiltakozik az
ellen, hogy a Literaturna Gazeta című szovjet-
orosz irodalmi hetilap nem megfelelő formában
lett közze lengyel irodalmi termékeket. Kiadvá-
nyában, amelyet külön Lengyelországnak szen-
telt, csupán részleteket közöl a lengyel írók mű-
veiből s ezáltal hamis képet ad a korszerű len-
gyel irodalomról. A hetilapot nem is látták el
rendes sorszámmal, úgy hogy a jelek szerint nem
is igen akarják eladni. A lengyel Pen-Club néze-
te szerint ilyen eszközök beleütköznek a nemzet-
közi műveltségi eszmékbe.

Felfordult egy autóbusz. Budapestről jelen-
tik: Domsd mellett egy Kunszentmiklósról ér-
kező autóbusz, amelyen tizenöt vásárcsarnoki
árus ült, felborult és az árokba zuhant. Tizen
vetten súlyosan megsebesültek.

ESTE EGY GRAIN DE VALS Meghajt lefogyaszt

A keresztény iparosok nemzetközi
nagygyűlése Budapesten. Budapestről je-
lentik: Pénteken este megnyílt a keresztény
iparosok nemzetközi nagygyűlése, többszáz
főnyi kiküldött jelenlétében. Nagyobb számban
jelentek meg a lengyel, osztrák, német, svájci,
francia, olasz, cseh és svéd kiküldöttek, de ott
voltak a román és jugoszláv iparos egyesületek
kiküldöttei is. A kormány részéről megjelent
Bornemissza kereskedelmi miniszter, aki be-
szédében többek között ezeket mondotta: „A
kiszármazás leigázni nem lehet! A munka nem
áruccikk és ahhoz minden embernek joga van,
hogy megélhetését a keze munkájával bizto-
sítsa!”

Izgatási-per dr. Abrudbányai Ede képviselő
ellen. Odorheiu. Saját tud. Az 1933. évi országos
választások után Odorheiu megyében pótválasz-
tást rendeltek el egy képviselői mandátumra,
amely ott az egyik liberálpárti képviselő le-
mondásával ürt meg. Az 1934 május 27-ére ki-
tűzött pótválasztás napját megelőzőleg éspedig
május 25-én dr. Abrudbányai Ede, Porumbeni-
Mari községben programbeszédet mondott, ame-
lyet az akkori ottani jegyző, Pop Augustin, a
román nemzeti érdekekbe ütközőnek minősített
s ezért a saját hivatalában olyan nyomozási
jegyzőkönyvet vett fel és terjesztett az ügyész-
ség elé, amelynek alapján dr. Abrudbányai ellen
izgatás büntette miatt bűnpert indítottak. A
perben szeptember 25-én már harmadikban kezd-
te meg az itteni törvényszék a főtárgyalást,
amely a két első ízben azért nem volt megtart-
ható, mert a vád tanui, köztük maga a felje-
lentő Pop Augustin, az idézésre nem jelentek
meg. Dr. Abrudbányai ez ügyben nem élt kép-
viselői mentelmi jogával, sőt maga kérte az ügy
mielőbbi főtárgyalását, hogy a vád alaptalansága
mielőbb beigazolódjék. Így a mostanra kitűzött
főtárgyalást a bíróság megtartotta, mert azon-
ra tanuk is nagyrészt megjelentek. A tárgya-
lás azonban most is csak a Pop Augustin tanu-
kénti kihallgatásával merült ki, mert azután az
ügyész indítványára a két bíróból álló tanács
úgy döntött, hogy egy harmadik bíró behívásá-
val hármas tanácsú egészül ki s ez okból a fő-
tárgyalást november 7-ére napolták el, amikorra
az összes tanukat újra idézik. Dr. Abrudbányai
Ede védelmét a bűnpertben dr. Venetsek József
ügyvéd látja el.

12 gyermeket szállítanak Careiből a Pasteur-
intézetbe. Carei. Saját tud. Megírtuk már, hogy
Pavel István papírgyári munkás kislánya, akit ve-
szett kutyaharapással a cluj-i Pasteur-intézetben
kezeltek, két héttel az oltások befejezése után
megveszett és meghalt. Pénteken tizenöt carei
gyermeket szállítottak Clujra, akik a szerencsét-
len sorsú fiúcskával játszottak.

* A vér felírissítése céljából — kiváltkép kö-
zépkorú férfiaknak és nőknek — ajánlatos né-
hány napon át korán reggel egy pohár termé-
szetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

A Missa Solemnis főpróbája a pesti Nemzeti
Színházban. Budapestről jelentik: A Nemzeti
Színház pénteken este tartotta meg Ujházy
György: „Missa Solemnis” című darabjának a
főpróbáját. A Nemzeti Színház külsőleg és bel-
sőleg is felírissülve ezzel a darabmal nyitja meg
a színházi évadot. A szakértő közönség nagy tet-
széssel nézte végig a „Missa Solemnis” főpróba-
ját, amely lényegében a szentmise dramatizálá-
sából áll. Ujházy György darabja kitűnő munka,
de a sikerben az előadó művészek is részesülnek.
Krisztus szerepét Lehotay Árpád játszotta, a
mellette levő főbb szerepeket Abonyi és Sugár.
A száztáru „Palesztrina” kórust Dohnányi vezé-
relte, az áriákat Batty Anna, Basillides Mária,
dr. Székelyhidy Ferenc és Kálmán Oszkár éne-
kelték. Szombaton tartja a megnyitót előadást és
a darab mindössze ötször lesz műsoron. A Nem-
zeti Színház épületét a megnyitáskor éppen úgy
kivilágítják, mint a halászbástyát.

Feljegyzések

Ma mindenütt Abesszinia áll az érdeklődés
központjában. A nagy lapok hasábjain se vége,
se hossza az abessziniai utleírásoknak és az
előlegezett harctéri tudósításoknak.

Az egyik eféle beszámolóban ezeket ol-
vassuk:

„Portsauid kikötőjében az olasz kolónia tel-
jes számmal kivonult a fasiszta katonák üd-
vözlésére. Néhány japán hajómunkás szóvál-
tásba keveredett az ünneplő olaszokkal, a szó-
váltásból verekedés lett s a következő pillanat-
ban az arabok már a japánok oldalán ve-
rekedtek. Az arabok és japánok azonnal egy-
másra találtak a színes fajok testvériségének
jelszavában.”

A tudósító ezt a kis epizódot úgy tartja az
olvasónak szeméi elé, mint vízceppet, mely az
egész körülsó világot hűen visszatükrözi.

Az az afrikai világ, mely ebben a csepp víz-
ben tükröződik, ma az önrendelkezés jogának
jelszavától hangos. Attól a jelszótól, mellyel a
világháborút nyerték meg azok, akik hirdették.

Wilson 14 pontja, írta egyszer valaki, töb-
bet ért a szövetségeseknek, mint 14 hadtest.

Ha az önrendelkezés jelszava divatba jön
most Afrikában, megfordulhat a helyzet.

A 14 hadtestre szükség lehet — a wilsoni
14 pont ellen. (Skin.)

Megmarta a kígyó. Oradeán pénteken dél-
után jelentkezett a közkórházban egy Hent Má-
ria nevű 28 éves cordeui leány és kérte, hogy
részesítsék első segélyben, mert megharapta egy
kígyó. A kórházban azonnal megvizsgálták Hent
Máriát és megállapították, hogy valóban vipera
marta meg, azonnal injekciót adtak neki és nem
is engedték haza, mert kórházi kezelésre van
szüksége. Hent Máriát néhány napig megfigye-
lés alatt tartják és ha az állapotában javulás áll
be, hazaengedik.

„TRANSILVANIA NOU”

általános kereskedelmi és információs (hitel-
tudósító) iroda, Oradea, Str. Pavel No. 12.

A kereskedelmi és hiteléletbe vágó minden-
féle információt a leggyorsabban és pontosan
elintézi. — Egyeztetéseket és követelések be-
hajtatását szakszerűen lebonyolítja. — Magán-
és bérházak, szőlők és birtokok adásvételét
közvetíti. — Bank- és privát kölcsönöket első
helyi bekebelezésre vagy kézzizálogra gyorsan
kiszközöl.

Leharapta hitelezője fülét. Oradeán pénteken
délután véresfejű, csonkafülű falusi ember je-
lentkezett a kórház sebészeti osztályán. Elmon-
dotta, hogy Marian Józsefnek hívják és tegnap
délben átment Les községbe, Gepiuról, hogy az
ottani adósától Popovicu Péterrel kérje követé-
lését. Popovicu amikor meglátta szó nélkül ne-
kiment, össze-vissza verte és közben a két fü-
lét leharapta. Marian József, az áldozat zsebéből
elővette a becsomagolt leharapott füldarabot, mel-
lyet persze már nem lehetett visszavarni. Nem
éleg, hogy tartozik, még a fülem is leharapta —
panaszolta busan a kórházban a póruljárt hi-
telező.

* Egészségünk részére a legjobb szer éppen-
csak elég jó. Óvakodjék súlyos minőségű, káros
hatású szerektől és ne kísérletezzék az egészsé-
gével! Alkalmazzon mingyárt kezdettől fogva or-
vosoktól ajánlott és klinikailag kipróbált gyógy-
szereket. Több mint 6000 orvos rendkívül elisme-
rő és dicséret módon nyilatkozott a Tegal hatá-
sáról és közülök nagyon sokan különösen ártal-
matlanságát dicsérik s azon tulajdonságát, hogy
a szervezet jól tűri. Tegal azonnal ható fájdalom-
csillapító szer reumánál, köszvénynél, üldögé-
zésbáznál (isiasz), ideges fájdalmaknál és meghü-
léses betegségeknek.

Őszi ujdonságaink

megérkeztek

Sámson I. & Co.

M. NEUMANN

ruha üzletbe

Mária királyné-tér 2.

Mária királyné-tér 2.

Nem választottak kisebbségi embert a mures megyei iskolatanácsba. Targu-Mures. Saját tud. A mures megyei iskolatanács pénteken tartotta meg őszi ülését. Az ülésen az eddigi szokástól eltérően, nem választottak be egyetlen kisebbségi tagot sem az iskola tanácsba. Ezt azzal indokolják, hogy a kisebbségi tagok „hátráltatják az állami oktatást, kitűzött céljának elérésében”. A kisebbségi tagok helyére beválasztották N. Oprean szalonna és turókereskedőt, valamint Petru Moiset Teacaból.

Ügyvéd és bankigazgató verekedésének epilógusa a bíróság előtt. Simleul-Silvaniei. Saját tud. A múlt év novemberében — mint annakidején jelentettük — a Zăluui Takarékpénztár itteni fiókjának helyiségében dr. Keller Samu ügyvéd egy kliensének ügye fölött összeszólalkozott Takács László igazgatóval s miután nyomdafestéket nem tűrő sértéseket váltak egymáshoz, az ügyvéd az igazgatót tetleg inzultálta, formálisan összeverekedtek. Néhány nap múlva Keller, aki kétnémetes ember, az utcán ismét megverte az igazgatót, aki súlyos testisértés és becsületsértés címen feljelentette. A járásbíró-ság csütörtökön dr. Keller Samu ügyvédet testisértés és becsületsértés címén 3000 lei fő- és 1000 lei mellékbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását a novella első paragrafusára alapján felfüggesztette. Ugy Keller, mint Takács fellebbezést jelentettek be.

A sátmari Magyar Párt tiltakozik újabb polgármesteri kinevezések ellen. Saját tud. A belügyminiszter, dacára annak, hogy Sätmarnek egy fő- és két polgármestere van, újabb alpolgármestert nevezett ki. A Magyar Párt közigazgatási bizottsága csütörtökön este ülést tartott, amelyen tiltakoztak egy újabb polgármesteri kinevezés ellen, abban az esetben, ha a kinevezett egyén fizetést kap, mert ezt nem vették fel az évi költségvetésbe. Megbízták dr. Kiss Endre ügyvédet, hogy tiltakozásukat juttassa el a város vezetőséghez, hogy ha a negyedik polgármesteri állást fizetéses állásnak teszik meg, úgy a cluj-i reviziós bizottsárhoz fellebbezik meg a határozatot.

2000 bolha egy gyűjteményben. Moszkvából jelentik: Stavropol északkaukázusi városban van egy különös gyűjtemény, amely magában foglalja az Oroszországban található összes bolhafajták képviselőit. Kétszáz ezer bolhát gyűjtöttek össze a gyűjtők és ez az óriási szám kétszáz fajtára oszlik szét.

Halálozás. Gu i Áronné sz. Fiter Irén 63 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Scoalei utcából. — **Bondor Péterke** 13 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz az Izvorul utcából. (Erdélyi „Concordia”).

Az aradi szintársulat új tagjai. Saját tud. Az itteni szintársulat nagy küzdelem után tudvalevően ismét Szendrey Mihály és Róna Rezső nyerték el a városi tanácstól egy szavazattöbbséggel. A város közönsége most már elvárja, hogy az idej évad botrányok nélkül folyjon le. Az új társulat tagjainak összeállítása biztató. Primadonna Hintz Helli, a bécsi Colosseum volt művészneje, aki a múlt évben a cluj-i társulat primadonnája volt. Szubrett a kitűnő Gábor Mar, aki szintén Clujról szerződött Aradra. Bonvivant Csernák Lajos Szegedről. Targyalás folyik Forgácsné Bárdy Teréz leszerződésére. A múlt évi művészgárdából a társulathoz szerződtek: Hegyessy Magda prózai színésznő, Gómory Emma komika, Kozma Hugó, Olasz Lajos, Jávor Alfréd, Kun Dezső. A társulat tavalyi tagjai közül: Erényi Böske és Mészáros Béla Szegedre és Dálnoky Dudus szubrett Sätmarra szerződött. Súlyos veszteség Fritsch Boriska távozása is. Operett rendező Felhő Ervin táncoskomikus, míg a prózai darabokat Forgács Sándor fogja rendezni. Az idényt október 10-én nyitják Lehar Ferenc Mosoly országával.

Tündérfalut építet Patiala maharadszája. Londonból jelentik: Patiala maharadszája, India második leggazdagabb uralkodója, megbízta Hildesley angol építész, hogy építsen számára a Himalaja tövében pompás „vendéghalut”, amelynek kastélyaihoz fogja vendégeit elszállásolni. A tündérfaluban egyelőre 12 hófehér márványpalota lesz, mindegyik külön hatalmas kert közepén, szökőkutakkal, szobrokkal, függőkeretekkel gazdagon díszítve; a szobákat igazi keleti pompával rendezik be. A helyiségek falait a legértékesebb faanyagokkal burkolják és még az ajtókat és ablakokat is ezüstkeretekbe foglalják. Mindegyik kastélyhoz külön út vezet, hogy minden vendég teljesen független legyen szomszédjától és a külvilágtól. A falut óriási cementalapzatra építik, amely oly nagy lesz, hogy újabb palotákat lehet hozzáépíteni.

Fizetik Aradon a nyugdíjakat. Arad. Saját tud. Pénteken megkezdtek Aradon a nyugdíjak kifizetését, ami az alábbi sorrendben történik: szeptember 27-én I, J, 28-án K, L, M, N, 30-án O, P, R, S, T, október 1-én U, V, Z, A, B, október 2-án C, D, E, F, G, H, október 3-án azoknak fizetik ki a nyugdíját akik az itteni sorrendből kimaradtak.

Letartóztattak egy adófőnököt. Sätmar. Saját tud. Lívadan Orosz György gazdálkodónál megjelent Dán Joan seini adófőnök és elmulasztott örökösödési illeték fejében tízezer leit követelt tőle. Orosz Györgynek két évvel ezelőtt halt meg az atyja, amikor is az örökség után minden illetéket kifizetett, ezért nem volt hajlandó a követelt összeget kifizetni. Dán adófőnök erre titokban megígérte, hogy kétezer leit is megelégszik, ha nem szól róla senkinek. Orosz György ezután feljelentette az ügyességen Dán adófőnököt, ahonnan dr. Lingvaj rendőrkapitány vele együtt kiutazott Seiniére. A rendőrkapitány kint maradt, Orosz György pedig bement az adóhivatalba és kifizette Dán adófőnöknek a kétezer leit. Ezután a rendőrkapitány is bement és letartóztatta az adófőnököt, akinek a zsebében megtalálta Orosz György megjegyzett kétezer leit.

SZERENCSE. — Ez a Kovács mégis csak szerencsés fickó!
— *Hoqyan?*
— *A napokban elütötte egy autó az utcán és pont egy orvos állt az autóban.*

Kefét, fésűt, takarításieszközt legolcsóbban és legjobbat
HAVRANEK-nél vásárolhat
Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 12.

*** A Láposy Zeneiskola (Str. Simeon Stefan 20.) a legmodernebb pedagógiai alapon vezeti növendékeit, kezdettől a művészi kiképzésig.**

Ötvenezer halott másfél év alatt. New-Yorkból jelentik: A napokban a következő szövegű plakátot ragasztották ki: „Az autókatasztrófák több áldozatba kerülnek nálunk, mint a világháború. A háború 18 hónapja alatt az amerikai hadsereg 50.310 halottat és 182.674 sebesültet veszített. 18 béké hónap alatt autóbaleset következtében az Egyesült Államoknak 51.200 halottja és 1.340.000 sebesültje volt.”

Saját érdekében

kérje mindig a **cukrot, sót és lisztet**

50 kgc.-os papírsák

csomagolásban, mert ezek a papírsákok tartósak, olcsók és higiénikusak.

Elítélték a baia-marei aranycsempészeket. Sätmar. Saját tud. Részletesen megírtuk, hogy a csendőrség a rendőrséggel karöltve, május hó folyamán nagyszabású aranycsempészettről rántotta le a leplet. Házkutatást tartottak Ferenc Farkas baia-marei ecetgyáros lakásán, ahol negyedmillió lej értékű aranyat és ezüstöt találtak, amelyet éppen akkor akart kicsempészni az országból. Az ecetgyáros laboratóriumot rendezett be lakásán s titkos ajtókat rejtették el a nyomozók elől a műszereket, lombikokat és az olvasztó kemencét. A nyomozás kiderítette, hogy Robotin Sándor, Madarász Péter és Szaszarán János bányamunkások állandóan lopkodták az aranyat az állami bányákból és azt Ferencnek adták el. Róth Ignác baltai magánbányász szintén Ferencnek adta el a kitermelt aranyat, amit törvény tilt. Ferenc a lakásán talált 16 kilogramm ezüstre vonatkozólag azt vallotta, hogy Márkus Adolf órásmestertől vette, aki viszont Horcsik Albert Phönix-gyári laboránstól vásárolta. A fiatal laboráns a cigarettatárcájában hordta ki az ezüstport az üzemből. Pénteken délután mondott ítéletet a sätmari törvényszék az aranycsempészség vádlottjai felett. Ferenc Farkast hathónapi fogházra és 5500 lei pénzbüntetésre, Róth Ignác bányatulajdonost 2 hónapi fogházra és 2000 lei büntetésre, Madarász, Robotin és Szaszarán bányamunkásokat 6-6 hónapi fogházra ítélték. Ferenc Jenőt és Horcsik Bélát, akik ellen a Phönix visszavonta a feljelentést, a bíróság felmentette.

*** Meghűlésnél, náthaláznál, torokgyulladásnál, mandolalobnál, fülkatarrusnál, valamint idegfájdalmaknál és szagatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és deszinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Egyszeri orvostanárok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható s ezért használata járványok idején is igen célszerűnek bizonyul.**

Francia szabadkőművesek aknamunkája. A francia szabadkőművesek ezidén Mülhusenben tartották meg nagygyűlésüket. Egész összejövetelük nem volt más, mint tajtékzó gyűlölködés az anvaszentegyház és papság ellen. Tiltakoztak Laval francia miniszterelnöknek Pacelli hibornok pápai követ hivatalos fogadtatása miatt Lourdesben. Helvtelenítették, hogy a francia kormány képviseltette magát a strassburgi eucharisztikus kongresszuson és átengedte a strassburgi rádió pápai szózat céljaira. Hogy az állam tekintélyén csorba ne essék, engedjék meg a szabadkőműves-ség nemzetközi főtthkarának is egy rádióbeszéd elmondását a strassburgi leadóban. Követelték, hogy az állam minden egyházi megmozdulás alkalmával teljesen semleges maradjon. Nagyobb hatás kedvéért elővezettek egy hitehagyott párizsi papot is s azt ünnepezték. A közeljövőben szövetséget kötnek az oroszországi istentelenek ligájával.

Meg akarta vesztegetni a csendőrpáncsnokot — nyolc hónapra ítélték. Sätmar. Saját tud. Két héttel ezelőtt a Mera autóbussztársaság egyik kocsiját, amelyik Sighet felől jött, átkutatták és Eizikovits Heimt és feleségét feltűnően követték találták. Megmotozta alkalmával rengeteg selyem fejkendőt találtak testük köré csavarva. A leleplezett csempészek azt vallották, hogy Meizels Májert az áru, akit szintén letartóztattak Sigheten. Meizels meg akarta vesztegetni Beslie Nicolae csendőrfőhadnagyot, a kerületi csendőrség főparancsnokát is, aki feljelentette és a sätmari törvényszék Meizels Májert nyolchónapi fogházra ítélte, míg a csempészpár hat-hat hónapot kapott. — Ugyancsak csempészséért körözik Lébi Pinkász sätmari keserűdőt, aki eddig minden csempészetben benne volt. Egy régebbi ügyével kapcsolatban is letartóztatták és csak 35 ezer lei óvadék ellenében helyezték szabadlábra. Később újabb csempészsébe keveredett és megszökött. Csütörtökre volt főtárgyalásra tűzve régebbi ügye, de nem jelent meg, amire a törvényszék a letétbe helyezte 35 ezer leit elköszta.

A szekeres gazda leszúrta a sofört. Timișoara. Saját tud. A falusi gazdának az autók és soförök iránti ellenszenvé már régikeletű, de ma is ki-kütközik, ha megjö a kelő alkalom. Jonescu Aurél negyvenöt éves pusztinai gazda csütörtökön bennjárt a timișoari nagyvárosra és délután a szekeren hazafelé indult. A Bega töltésén végighúzódó uton egy teherautó érte utól. Kosztin Szvetiszlav 28 éves cenei soför vezette az autót. Jonescu lassu tempóban, nyugodtan haltott a kocsijával tovább és egyáltalán nem akart tudomást venni a mögötte lévő autóról. A soför erre rákiáltott, ha ki nem tér, egyszerűen nekimegy az autóval a kocsinak s azt lelöki a töltésről. Erre leszállt s a kocsiját a töltés szélén akarta elhelyezni, hogy a teherautó mellette elhaladjon. A felzótól töltésről azonban lezuhant a kocsi. A soför gunyoson kacagott és továbbment. A gazda sokáig bajlódott, amíg a kocsiját rendbehozta és végre indulhatott is. Alig haladt azonban vagy egy kilométernyit kárörvendve látta, hogy a teherautó is lecsuszott a töltésről. Most pedig a gazda nevetett és gunyolta a sofört. Egyszer azonban a teherautó is rendbejött és szintén folytathatta az utját. Hamarosan megint utól is érte a szekeret. A soför már messziről rákiáltott a gazdára: „Főtre az utból paraszt! Az azonban nyugodtan csak ennyit válaszolt: „En bizony ki nem térek. A soför erre odarohant a gazdához s ütlegelni kezdte. Ez meg hirtelen előrántotta a kését s azt markolatig bedőfte a soför altestébe, akit haldokolva találtak meg. Beszállították a timișoari kórházba, ahol azonban azóta meghalt. A csendőrség a gazdát letartóztatta.

Ister

Bekecs alatt, erdőségek felé. Ha körünk ki Várme körül járkálunk, megszabadulni. Hogy nem tudunk gyek lelke megfokor más is van, csak az ősi napgása a napsugárman mosolygó árman esdes anya friskabkát ad oda ch

Az ősz is ken Arcán önelégültsége. És mégis jánen az egész Sövi gyé ilyen játszad fejt ki az ősz... Az erdőlombok színváltozat. A ferros, violás, álmos színpompá ott van mesen és titokzatnezetű, mintha a kelő nap sugárarverte volna a fest

Mosolygó ég zőre, erdőre és heggyekre és ősz hajdára és falu Szalmafödeles, z füstjére és ősz zsnnyjra. Minden m szeretet mosolygó napreggelek tisztá Muskális ablakai ősz bánatok a k és kinalgatják nyek kalapjára, kék keszkenős in itt mindig. Szóló solyogó almák ün földnek, harmatg virág a napsugárkának, vándormosolyog az erdő a csermelynek, Ister lág az Isternek...

De nézz csak mosolyog. Ugy lá ünneppal Mos Arcán inkább keskedély fényes csü terhet cipel. Más egészen a földre nesen, nekifeszültom és szóba eres

— Legyen veatom! Hová, merre a hátán, nem seg

— Dicsértésé ügysem tud segít tudjuk vinni, m könnyűd, magánal

Es letette kón a fiatalember. Sz val megtörülte ve sajnálni, amiért mmiért sajnálgatni. a sövidéki emberl rús. Arcán ott ny égetett edényeinek datára fest. Edén got. Csak meg ke lett hogyan játszi sen lesz a fazék. pró szenteltvízes egyik oldalán vir rágos szépsége. szepnek látni, mi művész kezei köz meki csengő kacacacagás, mint ap Az agyagos ember maradhatatlan há ellenül nagy rajt

MOKOS

kelmefestő és vegytisztító

munkája olcsó és kifogástalan

Telefon 13.

Tache Jonescu 13. — Avram Iancu 2.

S z ö r m e f e s t é s t i s v á l t a s t u n k .

Isten mosolya a világon

Irtá: P. Trefán Leonárd

Bekecs alatt, nyáradi völgyből indultam az erdőségek felé. Ha a megkezdett útirányból nem térünk ki Vármező irányába, folyton a Bekecs körül járunk, mintha nem tudnánk tőle megszabadulni. Nincs abban semmi különös, hogy nem tudunk tőle megszabadulni. A hegyek lelke megfogja az emberi lelket. És ilyenkor más is van, ami foglyul ejt minket. Nemcsak az őszi napsugár. Inkább az őszi mosolygása a napsugárban. Az édesen, gyöngéd finoman mosolygó őszi. Ugy mosolyog, mint mikor az édes anya frissen megsült kenyerekből darabkát ad oda éhező gyermekének...

Az őszi is kenyeret ad és mosolyogva adja. Arcán önelégültség bája. Komoly érettség szépsége. És mégis játszadozó szépség. Bekecsen innen az egész Sóvidék minden erdős, lombos hegye ilyen játszadozó szépség. Mennyi pompát fejt ki az őszi... Festőművész is megállt előtte. Az erdőlombok színe ámulaliba ejtő káprázatos színváltozat. A fehértől és halavány kéktől, piros, violás, álmosan sárgás színekig minden színpompa ott van az erdők oldalán. Olyan helyesen és titokzatosan szép és káprázatos színezetű, mintha a korareggeli harmatból, a jólkelő nap sugaraiból, jótékony égi hatalom keverte volna a festékek sokaságát...

Mosolygó ég néz itt a mosolygó földre. Mezőre, erdőre és hegyoldalra. Tarlóra, sziklás hegyekre és őszi barázdákra. Örök fenyvesek hádjára és falunk templomainak tornyaira. Szabinafödeles, zsendélyes háztetők ködpárás füstjére és őszi zsendülés zöldjén legelésző juhnyárra. Minden mosolyog itt a szépség, jószág és szeretet mosolygásával. Ünnepe van itt a vasárnapreggelek tiszta szép utcáival és udvaraival. Muskátlis ablakaival. Őszi rózsák és finom kis őszi bánatok a kerítések résein kukucskálnak ki és kihalgatják mosolygós önmagukat a legények kalapjára, leányok tiszta kebelére, néni-kék keszkenős imakönyvébe... Vasárnap van itt mindig. Szólok szőlők, csengő barackok, mosolygó almák ünnepnapja... Mosolyog az ég a földnek, harmatgyöngye az ébredő hajnalnak, virág a napsugárnak, fénylő bogárka az éjszakának, vándormadár a jövő tavaszának. Mosolyog az erdő a mezőnek, havasi tájék a fűrgő csermelynek, Isten az embernek és az egész világnak az Istennek...

De nézz csak oda! Jön egy ember, aki nem mosolyog. Ugy látszik ennek nincs napsugaras ünnepnapja! Mosolygós derűjét ellopta valaki. Arcán inkább kesernyés gond, mint gondtalan kedély fényes csillámlása. Vállán, hátán óriási terhet cipel. Más valaki meggörbülne alatta és egészen a földre nyomná terhe. Ez megy egyenesen, nekifeszült, kemény gerinccel. Megálltom és szóba ereszkedem vele.

— Legyen velünk az Isten áldása, jóbarátom! Hová, merre tart, miféle nagy terhet visz a hátán, nem segíthetnek egy kicsit?

— Dicsértessék, tisztelendű! Ne segíjjen, úgysem tud segíteni. Ezt a földet csak mi tudjuk vinni, mert munkót ismer. Nekünk könnyű, magának megbírhatalan teher...

És letette könnyedén a nagy zsák agyagot a fiatal ember. Szusszant egyet. Majd inge újjával megörülte verejtékes homlokát. Keztem sajnálni, amiért megállítottam. De nem volt miért sajnálnom. Nem volt olyan szomorú ez a sóvidéki ember! Komoly volt, de a szeme derűs. Arcán ott nyíltak azok a virágok, melyeket égetett edényeinek és apró csecsebecsének oldalára fest. Edényei készítésére vitte az agyagot. Csak meg kell nézni, hogy korongja mellett hogyan játszik az agyaggal. És amire készen lesz a fazék, tányér, csésze, hamutartó, apró szenteltvízes edényke, virágváza, mind egyik oldalán virítani fog lelkének minden virágos szépsége. Sohasem lehet a földet olyan szépségnek látni, mint amikor kikerül a sóvidéki művész kezei közül. Mikor kacag a föld, gyermeki csengő kacagással... Folyton cseng ez a kacagás, mint apró harangvirágok csilingelése. Az agyagos emberek edényei a mi piacaink elmaradhatatlan háziipari értéktárgyai. És hihetetlenül nagy rajtuk a díszítőművészet szépsége.

Stilusos remek rajzok, változatos ügyességben...

Hányszor kérdeztem már magamban hogy ki tanította meg az agyagos embereket ilyen fölségesen rajzolni... Feleletet nem találtam rá, mert képzőiskolájuk nincs és századok óta száll a képesség apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre... Nem tudom magam másként megnyugtani, minthogy Isten mosolygását találja meg művészi kezük a földben és agyagban. Isten mosolya terjed a földön és a föld felett. Emberi lélek kapja el ezt a mosolyt és vetíti agyagmunkáinak fényes oldalára. Hiába okoskodnánk, egy ilyen szépen készített cserépedény legbeszédebb bizonyága az Isten alkotó művészetének és annak a sokszerű játszásának, ahogyan a teremtő Végtelen belerajzolja műveibe az apró virágmotívumokat is. Minden játszi apró szépséget. Virágkelyhet és viráglevelet. Hópihét és jégvirágot. A gyopár formáját és folyondár kapaszkodó kacsindáját. Isten mosolya van mindenütt. Ez ismétlődik újra meg újra a sóvidéki agyagos ember arcán és díszített korsóján...

ÚJ VILÁG

Irtá: BAULA BORISZ

Mrs Kinleyvel most másodszor nézem meg a Heiligenkreuzi kolostort. Ismerőseink, akik velünk vannak, inkább az apátság külsejét veszik szemügyre; a híres keresztfolyosót s a kútat, boltíveket és köveket, színeket és külsőséget; azt, ami nem lényeges és azt, ami hangulat. Mrs Kinley később bemegy a templomba. Nyugodtan imádkozik, én figyelem az arcát: a tabernákulum láthatatlan része, amely magában rejti az örök Elfelejtettet, nagyobb vonzóerővel bír számára, mint a műkincsek. A történelmi hangulat, a „túrista-tudnivalók”, egy roppant multnak minden emléke semmivé válik szemében; ő egy szegény, egy elhagyott Krisztust lát csak. Visszafelé az autótúton néhány szóval elmondja, hogy odahaza, Philadelphában van egy kis köre, Father Forbes vezetése alatt állnak. Az ünnepnapokat úgy ünneplik meg, hogy együtt esznek egy asztalnál a cselédséggel. Adventben és nagy-böjt alatt csak akkor ülnek autóra, ha szegényeket látogatnak. Mrs Kinley urának hűtőgépyára van s az amerikai asszony a munkások gyermekeinek nevét kívülről tudja valamennyit; a kastély parkjában base-ball groundot és uszodát építtetett számukra. Mrs Kinley ilyen szavakat használ: „ha nem alázkodunk meg a szegények előtt, Isten mindenünket el fogja venni.” Vagy: „A misére nem az ékszereimet viszem, de azokat a jótetteket, amelyeket egy héten át igyekeztem a szegény Krisztus számára gyűjteni.” Mrs Kinley is amerikai. Tudomásul kell venni, hogy ez is Amerika...

És sok csalódás, az undornak, az apátiának, a pofonoknak egész Dunája és Rajnája kell ahhoz, hogy az európai ember, Beethovenel és Pascallal a lelkében, hirtelen elkezdjen vágyódni a Missisipi felé. Nézzünk csak az új

Az őszi mosolyát sem tudnám másként megérteni. Őszi napsugár zenéjét, búzaszem kacagását, mindennapi kenyér édes vigasztalását. Az Isten mindezekben édes fönsséggel fejezi ki csodálatos Lényegét. Ez az isteni kifejezés teremtette meg a művészetet. A módot, ahogyan beszél velünk a szépség és a jószág a végtelen szeretet nyelvén.

És az elterjedő isteni szeretet kifejezte magát önmagával. Végtelenül szép istenember-ségével. Otthagyta isteni csodálatos tekintetét a galilei tenger hullámaiban, a názáreti virágos kert minden virágkelyhében. Minden búzavirágban és a liliumok hófehér kelyhében. Ártatlan gyermekszemekben és penitenciás emberek forró könnyecskéiben. És mikor az égi angyalainak és Királynéjának az egész örökkévalóság boldogságának tündöklő fényes mosolygását akarta nekünk hagyni, akkor nemcsak táborhegyi fényes arcát, nemcsak húsvétreggeli ragyogó tekintetét hagyta nekünk, hanem szentséges Testét és Véréit az Eucharisztiaiban...

A világ telve lett Isten homlokának, szemének és Szívének derűjével. Ez lett a mosolygós élet biztosítéka. Egi búzakenyér követő termőföldje lett az Egyház. Az aratás folytonos. Szőlőtőkék mindig frissen hajtának. El az éle égi mosolygással. Isten mosolya a világon...

világ felé, egy szabad, higiénikus, kaliforniás, tiszta, aquamarinkék, gyermekes és végtelen világ felé — az uzsorás Morgan bankárok és a gangsterek foltjain túl, mégis tisztább ez az arc, mint az európai társadalomé. Ha az ember így, néhány hónapja külföldön tartózkodik s alkalma volt sok amerikaival összejönnie, felüldül s álmai Georgia pálmái felé szállnak. Mrs Kinley körébe vágyik, amely minden régi salangot leveit, amely belülről is új világot kezd most felépíteni, úgylátszik.

Amerika „anyagias civilizációja” azt a civilizációt jelentette eddig, amely egy materialista világrendben még aránylag a legbecsületesebb volt. A krízis ott túlnyomórészt becsületes és romlatlan szellemmel találkozunk most. Sokáig hadartuk ezt a szót: „amerikanizmus” s kezdjük észrevenni, hogy az amerikanizmusból majdnem több van Európában; Amerikában csak Amerika van... Az amerikai kitermelte a dollárt s juttatott belőle a munkásnak is, hogy legyen miből autót vennie és legyen miből versenyt rohannia a széllel és a sirályokkal a nyomorult robotnapok után, a negyven méter széles, zajtalan, napfényes, végtelen úton, a Pacific vagy az Atlanti óceán partján.

Az ottani amerikanizmus előteremtette a dollárt, az itteni, a miénk, irigyen pislogott rá: eadja érte lelkét, művészetét és izlését; felveszi az amerikanizmusnak: nem a férfias, tiszta, naív, szabadlevegős, egyszerű erejét, hanem a film-Amerikát. Nem a gyárait, hanem a bárjait, nem a munkásokkal együtt dolgozó Fordokat s a mérhetetlen, nálunk meg sem álmódott jóléti intézményeket, csak a lélektelen munkát, a Bedaux-rendszert, a mozgó szalagot

Európának egészen a világháborúig, vérében volt a jobbágyosság. Minden, így az amerikanizmus is, az elnyomást segítette feltámasztani, a tömegek kiuzsorázását. A ritmusból átvettük a zörejeket; a tájszellemből Hollywoodot és nem Virginia erdős, végtelen partjait. Az egészséges testből egyedül a testet s nem akaródzott tudni róla, hogy az egészségesen van a hangsúly odaát s hogy abban a maga módja szerint s a maga gyermekes várakozásában — léleknek is kell rejtőznie, ha még látnas állapotban is, és ha szenvelgésnélküli is ez a lélek... Az undorító amerikanizmus gyakran nem volt más, mint a mohó európaiak felvonulása a hatalom és az erő tengerentúli arányai előtt — hotelportás hisztéria, sunyi dollár-les, egy emelygős hangzavar az amerikai nagybácsi előtt. A koldus kedvében akar járni urának és Amerikát üvölt...

S jó európai, a szó belső értelmében ma-

Dr. Oberding
József György
A modern
szövetkezeti
mozgalom
Ára 35 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban.

Pakocs Károly:

Édua áldozata

Regény

Ara tűzve 105 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál

holnap többet fogunk találni odaát, mint itt, Európában. Nevetséges az individualizmust eltagadni attól a világtól, amely most egy Thornton Wildert termelt, ahol Philadelphiatól pár kilométerre az emberek olyan házakban és erkölcsökkel élnek, mint a May Flower idején. Nem maradi népszokásból, de arravaló tudatos kedvből és amellet rádió hallgatva Richard Crooks-ot vagy Furtwängert. A „rohanó” Amerikában egymásután alakulnak most a nagy szigorúságú kontemplatív kolostorok, karmeliták, Clarissák és trappisták; egy katolikus társadalom lelkiélet-mélyiségének *belső fokmérője* ez. A külsőségek robaja mögött szerkesztések, gyűlések, dinamika és akciók hátterében, hallgatagon nő, növekedik Mrs Kinley birodalma. Amerikaiaknak kell átjönniök, hogy Wilde-nek rendes temetőparcellát juttasson a „hálás utókor” s hogy Balzac megkopott szobrát restaurálhassák a Père la Chaise-ben, úgyhogy most legalább felismerhető állapotban van. A Rockefeller-alapítvány nélkül — kérdezzék csak meg az orvosokat — mi lett volna az orvostudományból olyan esetekben, amikor a tudományból végre praktikus embersegítésnek kell válnia. Mrs Bartlettnek gondja van arra, hogy dollárjain gótikus kastélyt vásároljon St. Malo mellett, Bretagneban. Rendben van, ezeket a gondokat mi is elvállaljuk, de Mrs Bartlett, csak egy szerény mellékesztsüként minden művészek, ki az évi *Prix de Home*-ot megnyeri, három hosszú éven át ingyen élelet, műtermet és művészi továbbfejlődést biztosít Párizsban és nem kíván mecénási kezesókot érte; a dollár, amelynek krízisét itt az óvilágban kárörvendve figyeljük, kötelezte rá.

Es nekem nincs erőm ezzel az Amerikával szemben továbbra is megvédeni az európai fölényt. Nem voltam még odaát, lehet, hogy szerelmem a távolság szerelme; mégis nemsokára áthajózom és megnézem. Ki kellene pihenni egy időre ezt a mi mélyérzésű, ezt a mi keresztény felebaráti szeretetben lángoló, ezt a mi ideálistá Európánkat — az emberre, higgyek el, ráférne... Ha az, ami itt folyik most: kultúra, úgy a kultúremlékek, azok a kevesek, akik meg vannak, szívesen barbároknak fogják nevezni magukat. Hogyisne — lélek és irodalom és középkori házak és hegyek „a holdfényben.” De egy út a Grand Canon alatt sem olyan csúnya. Amerikában a holdfény néha

bájos giccs, de legalább hisznek benne s „lélekel” is annyira tele vagyunk már Európában, hogy a Schneider-Creuzot és a Skoda-gyárak kezdenek királyian megélni belőle. Az irodalomban azonban, úgy gondoljuk, félpengős szemét van nálunk is annyi, mint odaát a Magazinokban, azonfelül pedig Sinclair Lewis, Sherwood Andersen, Willa Cather vagy Thornton Wilder inkább jelent jövőt, növekedést, színtézist, szellemet és új mozgást, semhogy lelkesedve kelljen nézni, mint rágják továbbra is a Proust-követők és a Gide-mániákusok az európai szellem utolsó békésletét.

Hogy ezentúl is van Európa s abban valami? Ó, hogy ez van, arról álmodunk és azért élünk, míg élünk; ez a lényeghez tartozik s ügyis a miénk. Keresztény kultúrát jelent s őseink vérével s a kereszténység szentségeivel jár és ma már nem egy geográfiai határozótól

függ. Kezdjük jobban érezni magunkat a Pierre Lhande szegényes, alázatos kisegítő kápolnájának oltára előtt, mint a régi barokk-külsőségek nyomasztó súlya alatt, ahol pöffeszkedő turisták hemzsegnék. Egy amerikai tabernaculum előtt ma már a lélek szintén megtalálja „keresztény kultúráját”, éppúgy, mint a kölni dómban. A XIX. század Európa-öröksége, amely most búzlik és oszlik, mialatt puhányok és barbárok kergetik egymást a romok fölött és a romok közt — ez az ál-Európa már nem európaibb Mrs Kinley országánál. Vágyom a levegőre egy kicsit; nevetséges, de így van: félttem Roosevelttel harcolni s félttem azt a másik, tisztább és gyermekibb fehér birodalmat, a Mrs Kinley országát. Ót, aki amerikai léteire csak imádkozni megy a heiligenkreuzi apátságba, míg a többiek, az európaiak csak a holt köveket nézik és a nyolchengeres Dusenbergekocsit, amelyet Mrs Kinley a templom előtt hagyott...

Ankarában megtalálták a közép-bizánci kornak legszebb műemlékét

Ankarából jelentik: Schatzmann, lausannei egyetemi tanár által vezetett ásatások során igen nagy jelentőségű régi bizánci falfestményeket fedezett fel az „Odalar Dzsámi” nevű mecset romjai alatt. Schatzmann tanár tavaly augusztusban kezdte meg ásatásait és a kutatások közben a ti-

A TÜCSÖKRE GONDOLOK

Fehér házban, falusi házban
ülök hányszor figyeltem én:
tücsök dalolt az éjszakában
vidáman, könnyedén.

Virágok, füvek illatárját
hozta a késői dalos.
Es én is akkor tiszta lettem
boldog és illatos.

Dehogy tudtam volna aludni,
dehogy feküdtem volna le.
Hallgattam templom-áhitatban:
mit üzen a zene?

Ó, ébresztett azóta tücsök.
Hány éjjel virrasztottam át,
Jaj, de máskor sosem hallottam
a régi muzsikát.

Hányszor lesem újra az éjben,
a szívem, hányszor feldobog
De csak mindig arra a régi
Tücsökre gondolok.

HOLLÓ ERNŐ.

zenegyedik századból való templomban több érdekessé felfestményre bukkant, amelyek többek között jeleneteket ábrázolnak Szűz Mária életéből, valamint szentek és próféták alakjait, kezükben a Messiás eljövételét megjósoló iratekereskekkel.

Az idén tovább folytatták a feltárás munkáját és az új ásatások alkalmával egy még régibb templom maradványaira találtak. A templom valószínűleg a nyolcadik századból származik és romjai az újabb templom szintjénél mintegy öt méterrel mélyebben fekszenek. A régi szentély alatt földalatti kriptá nyílik, amelynek oldalfalait szepprajú jelenetek díszítik.

A két templom szintjének között tizenkilenc kápolna foglalja el, amelynek legnagyobb része gazdag díszítésű. Egyik fülkében finoman faragott, aranyozott márványkoporsó maradványai állnak, a régebbi templom falain pedig Szent Mercuriosznak teljesen épenmaradt alakja tűnik fel. Ékszerai, díszes ruhái és fegyverei értékes tanujelei a középbizánci korszak pompájának.

A leletek értékének jelentőségét emeli az a körülmény, hogy a középbizánci korból ennek a művészeti időszaknak székhelyén, Konstantinápolyban úgyszólván egyáltalán nem találtak alakos ábrázolásokat. A falfestményeket gondosan lefejtik az omladozó régi falakról s azután múzeumba szállítják őket.

Ha már alkonyodik...

Írta: Nagymihály Sándor

Borostás álla alatt a pirospegyes csokornyakkendő úgy röpködött, mint a boldogan ujjongó májusi pillangó.

— Még a boldogságosan jövedvő időkből menttettem át, — sóhajtott és jól tudta, hogy a nyakkendőt senki sem tudja úgy kiművészkedni a városban.

Télibemártott fején hosszú-hosszú választék élesedett. De ha mozdult vagy belső indulat háborgatta, haja kétoldalt minduntalan lefutott a szemébe.

— Tengernyi gond: a haj! — de már nem is mondta, csak úgy, ösztönszerűen hátra-becezte.

Ruhája kopott, de jobb napokat látott. — El-e még a régi szabóm? — és minden nap szétkefélte ezt a gondolatesspet békélatá zsakettjén.

Az ünnepiesebb pillantásokat monoklin keresztül szepítette meg.

— Hátha még visszavarázsolhatom magamnak a régi szép világot. — gondolta, okkal, ok nélkül, mert mi kevéske sommi történhet már egy kiérdemesült színész, soványkapenzű életében. Semmi éppenséggel semmi...

De hogy most a megszokott mindennapi sétája során, olyan áldóan cirógatta meg az

első igazi tavaszi napocska, az utcákon is boldogan frisskedvű szél hancurozott — napi gondjaitól is el-alszakadozott. Tárult a szíve, rózsaszínű ködben mártózott meg és ha akarta, ha nem, téliesburku szívébe egyszerűen behurcolkodott a szerelem.

Jó sokáig maga sem tudott róla!

Mert különös érzések és szokatlan felfedezések nyugtalanították előzvegyült életében...

Az étel, még a mennyei jószágú tormás hús is, iz nélkül vándorolt le szájából. Az új borok „rampás” fanyar ízére, még másnap is ráborzongott. A pincemélységekben álmódó óborok hirtelen, gyorsan verték le a lábáról, míg az „ehomra” legurított pálinkák kortyai után (soha máskor) levegőért kapkodott. A szivarját hába furkálta és ropogtatta: nem szelelt és a cigarettából fejbekölintőan bujt ki a bodorodó füstöske. Ha sokat ténfergett, bárhova, mindegy, de leülni vágyott és ha sebeszen hajította a lábait, kalimpáló szivdobogás szomorította. Ha hevert, aludt, két lábbal dobbanva ugrott fel és a vontatottléptű búcsúzkodó éjszakával sirt-sirt, pedig feleségét (három éve réges-régen), hogy eltemette.

E napokban sűrűn ráesett a hajnal hasadására. Órákig, szólanul bámulta a fogyónöv holdat és fennakadt szemé a csillagon. Lejárt a folyó tavaszi ruhája partjára is. A halkán fodrodó víz nyelevkedő hullámainak titkait lesegette és ilyenkor Uram Isen, ha

senki idegent sem szimatolt az elárvult közelben, dal csorgott ki belőle és régi-régi szerelmes operettek slágereinek soha el nem hamvadó refrénjeit gyújtogatta fel szívében...

Régi-régi barátai révén — mert meglesték — templomjáró hírébe került.

— Nagyon, de nagyon veszedelmesen öregszel, — kaptak rá csufondároskodva, pedig ő csak a délutáni litániákat szerette, a kevés sokaságot és nem egyszer szívből könyörgött egy idősebb szent melőző szobornál, kitől teljes diszkrétciót és hathatós támogatást remélt.

Ezért került is a más baján gunyolódókat és tisztas távolba huzódott a nőktől is.

— Mert mégis csak a nők zúdítanak minden bajt a férfiakra, — állapította meg, de hiába töprengett azon, hogy „megszállottságából” miképpen szabaduljon fel. De semmi komoly gyógyszer nem jutott az eszébe. Már-már a megváltó halált emlegette, amely könnyen utólérheti az ilyen meggabalyodott szívű embert.

Emiatt remegő ijedséggel simogatta meg a szíve táját, hallott valamit a vérnyomásról is harangozni és ezért sűrűn, sokat hidegvízbe mártotta a fejét. A színházi orvos pedig pióca és aszpirin használatát írta elő.

Ezek azonban mitemsem használtak, de szerencséjére, az utolsó pillanatban azt tapasztalta, hogy ha be-betér az Ibolyka vendérlőjébe, hol Ibolyka „nagyisám” saját lilium két kezével

félele

Afrikó

A világháború technikailag készülmelmorzsoltak és óstalmas mohamedán szőre zsugorodott a reg erőtlen, függő kezett. A kalifatus idon át: szimbolikusnak, megsemmisült. szőghban is az izlám szinte minden befoly „egyház” és állam s gateurpai elvek szeművelt középosztály házellenes, racionalis kozva, annak élet-é nevelkedve, magatar lámizmus kimulását.

Az izlám azonban lenére sem pusztult. léle kapott tápot s a mohamedán világ eddig csak parázsló erősebb és tisztultab háboru előtt. Amit az országban elveszt szorosán visszanyert dési indítást nyert, nagy vereség óta ne

Különösen Afriká el előre az izlám gat-Afrikában az sebb, m

Kamerunban, B az izlám sokkal több ben, mint a katoliciz diktátorok és haussa próféta tanait a Ben nézerek buzgóság és ken jóval felülmúlje kathekistákat. Az iz

az utolsó évtized nyertek meg a

Ezzel szemben a millió, Angol-Nigeria ma nyolcmillió moh. nando Poó között lak laka mohamedán és Más területeken is a sít figyelhetjük meg tevékenység s részín az El Debate legutól - rendkívüli szapor - Palesztinában pl természetes szaporod lálmulja az ott lakó porodási arányát. Uj lendületet vett az izl 1929-ben Kinában je misszionáriusok s 1 első mohamedán köz társjlesztésére.

Itt már tervszer

hordja szét a nyur kat, — némiképpen gyógyítgatta retlen melletti, papírral b (Benn, a másik szo gettek. Gábor fia is de ő oda be sem kiv ott volna a helye).

Duruzsolta is e mamájának:

— Talán a vita itt kezit csokolom, lódom.

A nagymama (miskásan kuncogott — Nem tudom, árad ki az a vitam szemével Ibolyka fo

— Óh, édes Iste rólam! Egy ötvené nőlján már viccet.

— Na, na! — k öregfényű szem. Tu szán.

Tudta, tudta m magának bevallani.

Ó csak azt tap „nagyisám” sziveseb bözleteit kedvesség déggel. Kéretlenül s szor eléfejt pénzt k

Az izlám félelmetes előretörése

Afrikában erősen terjed a mohamedán vallás

A világháború óriás megpróbáltatásai a technikailag készületlen Törökországot teljesen felmorzsolgatták és összetörték. Az egykor oly hatalmas mohamedán birodalom Kisázsia egy részére zsugorodott össze, amelyen egy egész sereg erősen függő helyzetbe került állam keletkezett. A kalifátus intézménye, tizenhét évszázadon át: szimbolikus centruma az izlám hatalmának, megsemmisült. De magában a töredékországban is az izlámizmus, mint lelki tényező, szinte minden befolyását elvesztette. Az izlám „egyház” és állam szétválását, teljesen nyugateurópai elvek szerint, itt is keresztülvitték. A művelt középiskolák nagyrészt az európai egyházellenes, racionalista tudomány emlíni táplálkozva, annak élet- és irodalomszemléletében fellelve, magatartásával csak siettetten az izlámizmus kimúlását.

Az izlám azonban mindezen katasztrófák ellenére sem pusztult el teljesen. Ellenkezőleg: bejelle kapott tápot s nőit ki hihetetlenül gyorsan a mohamedán világközösség és világszolidaritás eddig csak parázsló öntudata. Ez az öntudat ma erősebb és tisztultabb, mint volt valaha a világháború előtt. Amit az izlám a vallás tekintetében az országban elvesztett, azt más területeken sokszorosan visszaszerezte. Erős hódító és terjesztési indítást nyert, amilyent az 1863-iki bécsi nagy vereség óta nem fejtett ki.

Különösen Afrikában halad erős léptekkel előre az izlám hódító szelleme, Nyugat-Afrikában az izlám-misszió ma erősebb, mint a katolikus.

Kamerunban, Belga-Kongóban, Ugandában az izlám sokkal több hívet nyert az utóbbi időben, mint a katolicizmus. Utazó marabutok, predikátorok és haussa-négerterjesztők Mohamed profétát a bennszülöttek között. A haussa-négerterjesztők buzgóság és szervezőképesség tekintetében jóval felülmúlják a bennszülött keresztény katekistákat. Az izlám propagandistái ok, akik az utolsó évtizedekben 12 millió néget nyertek meg a mohamedánizmusnak.

Ezzel szemben a katolikusok száma alig egy millió, Angol-Nigeria tizenhétmillió lakosa közül ma nyolcmillió mohamedán, a Rio-oro és a Fernando Poó között lakó 43 millió néger 34,4 százaléka mohamedán és csak 2,3 százaléka katolikus. Más területeken is az izlám félelmetes előretörését figyelhetjük meg részint a fokozott missziós tevékenység s részint, amint azt Manuel Grana az El Debate legutóbbi számában megállapította - rendkívüli szaporaság következtében.

Palesztinában pld. a mohamedán arabok évi természetes szaporodása (20.000) kétszeresen felülmúlja az ott lakó keresztények és zsidók szaporodási arányát. Ujabbán Távol-Keleten is erős lendületet vett az izlám-misszionarizmus. Először 1929-ben Kinában jelentek meg a mohamedán misszionáriusok s 1932-ben már felépítették az első mohamedán középiskolát az izlám tanainak terjesztésére.

Itt már tervszerű program alapján képezik

ki a mohamedán misszionáriusokat, akik innen mennek szét Kína valamennyi tartományába. Kinában 116 mohamedán elemi iskola, 62 közép- és 8 főiskola működik. De Japánban is jelentősen érezhető az izlám aktivitása. A Korán már japán nyelvre is lefordították. Tokióban egy „Izlám Egyesület” működik s a mohamedán vallást a japán kormány a „bevett felekezetek” sorába iktatta. Tokióban nemrég építették fel az első mohamedán mecsetet és iskolát olyan területen, amelyet a város díjtalanul bocsátott a mohamedánok rendelkezésére. Japán más városaiban is egymásután épülnek a mohamedán imaházak és Korán-iskolák.

A legnagyobb mohamedán egyetemen, Kairóban, megszervezték a missziós tanszékét, amelyen külön Japán számára képezik ki a mohamedán lelkészeket.

Mohamedán világkongresszus Tokióban

A legközelebbi mohamedán világkongresszust Tokióban hívják össze, jelölve az izlámizmus ottani megerősödésének. A Távolkelet összlakosságának 18 százaléka már mohamedán hitű, ezzel szemben a katolikusok száma alig múlja felül a másfél percentet. A két számarány kiálló ellentétét megértjük, hogy Európában, hol a mohamedánizmus létezéséről alig tudunk, két

Az izlám előretörése és az arab kultúra

Az izlám előretörésének azonban nem csupán vallási okai vannak. Az izlámizmus szoros összefüggésben áll az arab kultúrával és a Kalifátus világbirodalmi eszméjével. Az arab műveltség teljességgel Európa-ellenes beállítottsága, merőben idegen attól, ami keresztény és katolikus. Ahol uralomra kerül, hivatott szoros függésbe vonja az arab gondolkodással és az arab nyelvvel, amely Szudántól Szibériáig lakó népek nyelvkinésébe is lassan beszivárgott.

A Kalifátus intézménye megszűnt, de az a követelmény, hogy a világ mohamedánjai egy föderatív birodalomban egyesüljenek, távolról sem halványodott el az izlám gondolkodásában. Az izlám az a politikai ideálja Európa szempontjából nem lehet közömbös, minthogy az izlám mindenütt úgy jelenik meg, mint a gyarmati népek nemzeti öntudatának felébresztője és megszervezője annak az öntudatlan gyűlöletnek, amely a keleti népeket a fehérekkel szemben mindenkor eltöltötte. Ezt az izlám-programot most már nem rejtik véka alá: a legutóbbi párizsi kongresszuson megfogalmazták annak támadó és fehérelles irányzatosságát.

Az izlám nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy Afrika félvad és vad népeit összefogja a gyarmatosító európaiak ellen. S ebben a törekvésben hatalmas támaszra talál Japánban.

Japán nyíltan támogatja a párizsi mozgalmat már csak azért is, hogy a mohamedán álla-

százaléka rug a mohamedánok száma. Amiből következik, hogy Európában még mindig több mohamedán él, mint katolikus a Távolkelet országaiiban!

A mohamedánok száma az egész világon 250 milliót tesz ki,

joggal tekinthetjük tehát azt a legnagyobb világvallások egyikének s mint ilyen egyik legveszedelmesebb ellenfele a katolikus misszióknak.

A veszély nagyságára megdöbbentően hívja fel a figyelmet Herman Stieglecker linzi professzor. A mohamedánizmus keleti terjedésének okait vizsgálva megállapítja, hogy a Korán nem észérveivel hat, hiszen ezzel a keleti szellemre kevésbé lehet hatni. Inkább a benne rejlő hagyományok befolyásolják a képzellet s ez a tradicionalista keleti ember szempontjából mindenél döntőbb. Másodsorban a mohamedán hitrendszer primitív volta ez, ami a komplikációktól idegenkedő keleti embert rabul ejti.

A mohamedán vallás könnyebben érthető a primitív, sőt a kultúra legalacsonyabb fokán álló afrikai bennszülött számára, mint a kereszténység.

A Korán nem ismeri a misztériumokat. A mohamedán primitív istenfogalom összeegyeztethetetlen a megváltás gondolatával, a kereszt misztériumával. Hozzájárul ehhez a keleti fanatizmus, amelyet az izlám rendszeresen szít a más vallásakkal szemben. Megejtő az is, hogy a Korán kevésbé állít fel erkölcsi követelményeket híveivel szemben. A mohamedánizmusnak e belső, primitívsege egyelőre előnyt szerez a maga számára a keresztény misszionáriusokkal szemben. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a küzdelem teljesen kilátástalan ott, hol a keresztény misszió az izlámval találkozik. Ez a helyzet egy pillanatnyi helyzeti előnyt adhat a mohamedánizmusnak, de fölünyt nem szerez számára.

mekban megnövelje hatalmi befolyását. Japán egymásután köti a mohamedán államokkal azokat a szerződéseket, amelyeknek távoli célja az izlám összefogása a gyarmati hatalmak ellen. Tokióban nagyszámmal tanulnak arab diákok, kiket Japán állampénzen nevelnek s küldenek hazájukba, hogy előkészítő legyenek egy későbbi japán-pánizlám összefogásnak.

Ismeretesek azok a baráti szerződések, amelyeket Japán Afganisztánnal, Irakkal, Törökországgal s legutóbb Abessziniával kötött, amelynek, mint tudvalevő 30 százaléknyi mohamedán lakossága van. A szerződések egyelőre kereskedelmi jellegűek s ezek a területek a japán nagyipar számára hatalmas profit-kilátásokat jelentenek. Csak legutóbb állították fel az Afganisztáni Kabulban az első japán konzulátust s kevéssel utána Addisz-Abeában.

Az a terv, hogy a mikádó állítsa helyre a kalifátusi intézményeket, ma már nem tartozik az ábrándok világába.

Japán ügyesen keveri a kártyát a maga távolabbi célja érdekében, amelynek lényege, hogy egész Ázsia lassan a felkelő országának hegemoniáját ismerje el s ezen a téren az izlám alkalmas fegyvertársnak kínálkozik.

Ebből a szempontból nézve az izlám előretörését, könnyen előállhat az a helyzet, hogy az izlám azzá a világhatalommá fejlődhetik, amelyek sujtó karja a XVI. és XVII-ik századokban Európát már összetöréssel fenyegette. **K. Sz.**

hordja szét a nyugtalábú háromdecis poharakat, — némiképpen megnyugszik. Itt ápolgatta. Egyólygatta rettenetes betegségét, a söntés melletti, papírral bélelt üldökéji karosszéken. (Benn, a másik szobában ur vendégek időztek. Gábor fia is sokat megfordult köztük. de ő oda be sem kíváncskozott, pedig tudta, hogy ott volna a helye).

Duruzsolta is egyszer Ibolyka „nagysám” mamájának:

— Talán a vitamínos italú bor okozza, de itt kezit csokolom, szinte új emberré formálodom.

A nagymama (mindenki így nevezte), hámsikán kuncogott:

— Nem tudom, nem-e az én Ibolykámból árad ki az a vitamín! — huncutkodott és félzemével Ibolyka forgolódo lilasága felé intett.

— Oh, édes Istenem, még mit nem gondolsz! Egy ötvenkilenc éves emberből ne csináljon már viccet.

— Na, na! — kacintott rá pirulósan a két öregfényű szem. Tudjuk, tudjuk, csak ne járj szán.

Tudta, tudta mindenki, csak ő nem merte magának bevallani.

Ő csak azt tapasztalta, hogy nála Ibolyka „nagysám” szívesebben köt ki és megkülönböztetett kedvességgel beszél, mint más vendéggel. Kéretlenül is ujrátzza a kétdeciket. Sokszor elfelejt pénzt kérni és ha valami friss ké-

szül az esti konyhán, a legjobb falat már ő előtte füstölög.

— Haj, de drága asszonyka. Elvált, dolgos, szaporakezü, jó gazdaszony, kortisztelő... Csak egy a baj, hogy fiatal az édes.

Mindent kikapasztalt róla, csak arra nem tudott épkezláb gondolatot, hogy mélységes tiszteletén és csodálatán kívül, mikor és hogyan kellene olyan meggyőző komoly szavakba önteni érzéseit, hogy azok kikacagás nélkül is meghallgatásra találjanak.

És ezért szenvedett nagyon, hetek óta, szavakkal kifejezhetetlenül és most százszorta jobban, hogy rádöbent titokzatos nyavalyájának valódi okára.

Ezekben a fájdalmas vonaglász napokban azután új szokásokat szedett fel. Az elcsendesedett éjszakai órákban, hazatérés előtt, „záróra” után, hosszan-hosszan elcsavargott és egyszerre csak azt vette észre, hogy száz utca járásában ismét ott sóhajtozik Ibolyka „nagysám” ablaka alatt.

Ott állongott árnyéktakaróban, hevesen ugrándozott a szíve, a Mefisztó kajánkodott le hozzá a hold színezüstjéből, második álmukra borzongtak rá az alvó fák, amikor a sejtelem-szerű kiskapuban két árnyéktest mozdult meg. Egy világosarcu, meg egy sötét ábrázatú. Öszszeborulva búcsúzkodtak. Töredező hangok úsztak hozzá. Hangok, ismerős hangok...

— Istenem, Ibolyka! — vacogott ki gondo-

lata a hozzáverődött búcsúhangokból.

Erre a jajos gondolatára hosszút nyújtózkodva roppant a kerítés. Olyan elképesztő meglepetéssel csapott rá ez a hang, hogy a lába rogyadozva kalimpált, de az ellustult világévén föld nem nyílt meg alatta, pedig hej, vigan füttyörészett tova a fita...

És valahogyan, valamerre, éjjel bujásával, hajnal jöreggeltjével mégis csak elindult. Didergőn ébredező utcákban horcolták a lábai és agyában zűrzavaros gondolatok farsangoltak. Sirós mosolyra biggyedt a szája és megértett valamit... A különös jóitalu spriccerket, a dupla adag töltöttkáposztát és a toronymagásra rakott fülelfarka adagokat...

Keserű szájjal hahotázott fel.

Dehogy ő kapta ezeket, hanem a Gáborka apja... És egyszerre úgy érezte, mintha valami kiszállna belőle. Mintha Ibolyka „nagysám” csillogó angyalszárnyat kapott volna és most szállna, szállna, szállna...

Sohasem látták többet...

Egyedül Szalados Miska, a város korhelye, aki ott tanyázik a hid kölabú hajlata alatt, esküszik rá, hogy a nyiló hajnallal a Tisza partján rácsodálkozott egy öreg urra — piros-pettyes nyakkendő röpködött az álla alatt — amint hosszan, sokáig bámulta a tova-tova fodrozódó vizet.

De ugyan ki hitte el akkor, amit a Miska beszélt!

Nagytakarítás az állatkertben

Az oroszlanfóka határozottan rossz néven veszi a dolgot. A saját szempontjából igaza is lehet abban, hogy felháborító méltánytalanság az, ami történik. Hat egyenruhás ember áll a medencében, amelyből teljesen kiengedték a vizet és súrolókefékkel takarítják a medence alját és oldalfalait képező óriási termésköveket. Szegény fóka ott fekszik a száraz medencében, magasra emeli szakállas fejét és kedves szemével méltatlankodva figyeli a szolgák munkáját. A magasban két jegesmedve ül a jégtáblákat utánozó kőlapokon és látszik a fejszoválgtatásukon, hogy ők is ilyesmit gondolhatnak:

— Na, ezeknek az egysapkásoknak ugyan okosabb dolguk is lehetne!

Nem tudják, hogy hamarosan rákerül a sor, a szikla öblös felső részére is, ahol a nyári hőségben olyan nagyon jól esett az állandóan zuhogó friss vízben megfürdetni sárguló bundájukat. Amde nem sokáig tanakodnak a fókákat ért méltánytalanságon, hanem fejest ugorva a vízbe, otrombán kedves pajkossággal hancúroznak. Tulajdonképpen négy fehérbundás mackója van a budapesti állatkertnek, de egyszerre mindig csak kettő van szabadon. Ennek igen különös a magyarázata. 1933 novemberében született ugyanis az egyik jegesmedveboos és az öreg hím mackó még mindig nem akarja befogadni a jegesmedvetársadalomba. Ha összekerülnének, föltétlenül szétmarcangolná a kicsi medvét, akiért nagy kár lenne, mert igen kedves, vidám jószág. Így hát néhány napig a fiatal mackó ugrál a sziklákon gondos mackómamájával, addig az öreg mogorva mackó, a másik ugyancsak öreg társával, ketrecben kuksolnak. Azután szerepet cserélnek. A fiatal mackó kerül ketreche és az öreg hűsöl a sziklaöblben.

De nem tetszik az őszi nagytakarítás „Arany”-nak sem, az öreg nőstény vizilónak. Az ő medencéjében is lecsapolták a vizet és szorgalmas kezek súrolják a köveket, míg „Arany” gyönyörűséges csemetéjével, akit „Szépség”-nek neveztek el, a téli medencében méltatlankodik. Bevallom őszintén, hogy első ízben látogattam meg őket, így nem lehet haragudni arra a néhány törzslátogató gyerekre, akik hangos kacagással kísérték ijedt, menekülő mozdulataimat, amikor a kedves kicsi „Szépség” felém tátotta a száját. Ez a szájacskó enyhén számítva is megvolt jó fél méter, a berendezéséről pedig jobb nem beszélni! Amde a pesti gyerekek nem ijedtek meg. Zsemlet, perccet, kenyérkarajt dobáltak Arany meg a fiókája kifátott szájába, amit azok a víz alá való szerény elmerüléssel köszöntek meg. Arany és Szépség — tökéletesen meg vannak elégedve a világi rendjével. Szerencsére nem tudnak annak a falusi embernek a létezéséről, aki azzal a panasszal állított be a bíróhoz:

— A komám hat évvel ezelőtt azt mondta nekem, hogy: viziló! Beperelem becsületértésért.
— Aztán magának hat év óta most jut eszébe megsértődni? — kérdezte a bíró.
— Persze, hogy most, — feleli az ember, mert csak tegnap láttam vizilovat!
Arany és Szépség rengő zöldesbarna hátát nézem, amint szigetét alkotnak a medence vizében és akaratlanul is a relativitás elmélete jut eszembe. Arany és Szépség!...

Tibi, az „aranyos”

A majomketrecek körül mindig nagy sokaság tolong. Sokan órákon keresztül elnézik ezeket az eleven, ravasz kis állatokat, — akik közül annyira „emberszabású” némelyik, hogy szinte hasonlít egyik-másik jóismerősünkhöz. (Saját magunkhoz sohasem és azokhoz sem, akiket szeretünk.) Hannának hívják az új nőstény csimpánzt, akit Hamburgból hoztak ide, a szegény elpusztult Daisy pótlására. Maxi, a hím csimpánz, nagyon megörült Hannának, de az rá sem nézett. Hagenbeck német állatkereskedő véleménye szerint Hanna elutasító magatartásának az volt az oka, hogy még nem felejtette el hamburgi párját, akivel három évig éltek együtt. Ez a bálnata azonban nem jár étvágytalansággal. Jóízűen és többet eszik, mint a családott Maxi.

Vét apró majomcsemete is ugrál a majom-

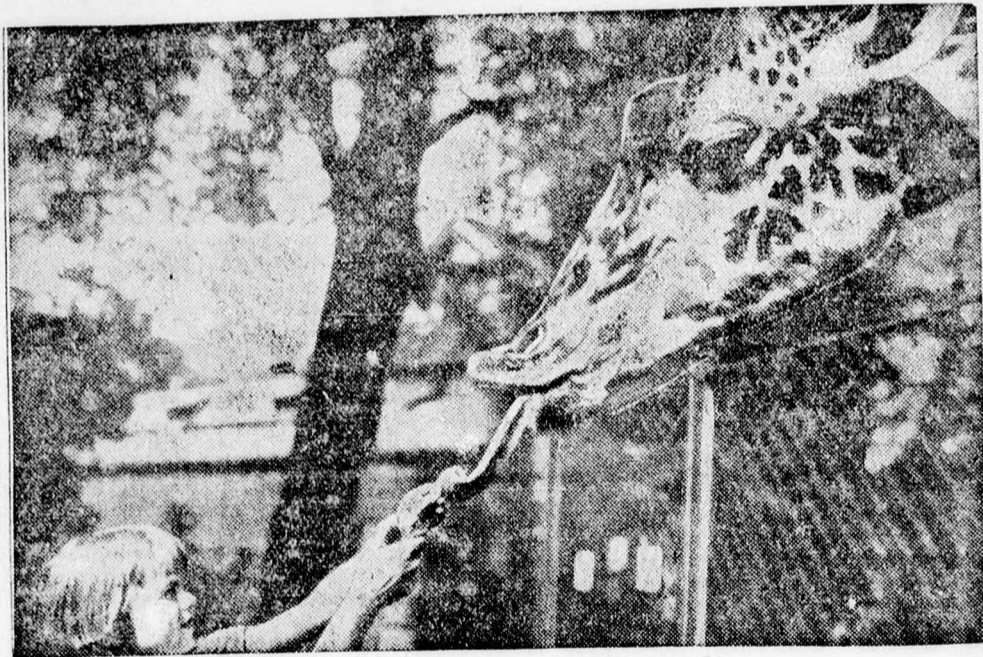
házban, az egyik egy kis koronás majom, a másik, Tibi, a galléros pávián. Furge és igen értelmes kis jószág. Állandóan rosszban tóri a fejét. Szándékosan ijesztgeti az anyját, aki ha karjai közé veszi, büntetés helyett bolondmódra ölelgeti, hintáztatja. Csakhogy Tibi ezt nem tűri sokáig. Egy-kettőre kint van a rácson és határozottan megsértődik azon, hogy Afimama nem esik kétségbe arra a gondolatra, hogy valaki zsebre-vághatja a csemetéjét. Erre Tibi családottan viesszamászik a ketreche. Valaki azt kiáltja: — Te betyár!

Tibi erre az öklét rázza és grimaszt vág.

— Igen! Te betyár! Az vagy! — kötekednek vele tovább. Tibi erre teleszedi mind a két kezét perecedarabokkal, felmászik a legmagasabb polcra

Tizenhat hónap alatt másfél méter nőtt a kicsi zsiráf

Zsiráfék is vígan vannak. Ezek a különös emeletes állatok nevelésében kedvesek, mikor áthajolnak a kerítésen egy kis gyümölcsért vagy cukorért. Egy fiatal zsiráfóka 1934 májusában született. Akkor 173 centiméter magas volt. Most

„Ugy-e linom a császárkörte?”

334 centiméter. Tizenhat hónap alatt több mint másfél méter nőtt. Ő a legkedvesebb az állatkertben született állatok között.

A tigrisházban „Cesarina” nőstény tigrisnek három becézett fiókája van. Ezek már néhány hónapos korukban is veszedelmes vadállatok. Ha embert látnak fogukat vicserítva fújnak. A tigris nem szelidül úgy meg, mint az oroszlan. Ámbar én az oroszlanok ketrecében is igen nagy félelemmel járok. Vacsora ideje közeledik és telefontokkal ordítanak mind a tizenötén. Az ápoló pusztá kézzel rácsap a rácsra — hideg szalad végig a hátamon. Halkan figyelmeztetem:

— Jó lesz kérem vigyázni, sokszor megcsik, hogy baj történik!

Az ápoló mosolyog és benyújtja kezét a rácsok között. Az egyik nőstényoroszlan odajön és — alázatosan megnyalja az ápoló kezét.

Aztán jön a vacsora. Óriási darab véres hússokat hoznak. Jobb nem nézni azt a mohó jó étvágyat.

Odakint az elefántok körül még mindig nagy csapat gyerekek ácsorog. Szíám, az óriási öreg elefánt, arcátlanul követeli orrmányával a tizfilléret. Ha beteszik az orrmányába, köhög, prüszköl, amíg odafigyel az ápolója és a tizfilléres ellenében odaad neki egy darab kenyeret. Szíám erre kecsesen meghajítja térdben egyszerre három lábát és a fejét is, akárcsak egy illedelmes, tánciskolás kislány. Aki gombot mer adni tizfilléres helyett, — annak jaj, homokkal vagy vízzel úgy lespicceli, hogy csak gyözzön törülközni.

Kedvesek a tevécskék is. Ezidén áprilisban születtek. Kettő kétpúpú, a harmadikra azt

és onnan dobálja a kötekedőt. Miután az illető gimnázista fücska továbbra is kitart amellett a véleménye mellett, hogy Tibi betyár, — az alig néhány arasznyi majomcsemete leszáll megint a ketrec aljára, mereven szembenéz a gúnylódóval, — azután gyűlölettel és megvetéssel szemeköpi. Szerencsére a ketrecek és a látogatók között üveglapok vannak. Egy fehér ruhás kislány összecsapja a két kezét és kacagva kiálta:

— Jaj be aranyos!

Tibi ezt tudomásul veszi és megnyugodva felmászik az anyja ölébe.

Vidám az élet az állatkerti nagy tavon is. Víziszárnyasok, gázlómadarak, ezer változatban. A madárház apró madarai messzirehangzó csi-csergésrel hívják a látogatókat. Kedvesek a papagályok, kakadúk. Két zöld bóbítás a külső ketrecben kockacukrot rágszál. Egyik lábukat felfelé hajlítva tartják a cukrot, amit kényeskedve harapálnak kemény csőrükkel.

mondja az ápolója, hogy „másfélpúpú” lesz, mert az anyja egypúpú, az apja kétpúpú.

Az európai bölényborjú is ott született az állatkertben. Nagy jelentősége van annak, hogy üszöborjú, mert ez az állatfaj kihalófélben van.

Amióta megszüntették a visegrádi tenyésztő telepet, — már csak az állatkertben látható ez a nagyfejű különös alakú állat.

Az óciáskigyó „a drága”

Érdekes világ van a pálmaház egyik szárnyépületében, ahol a halak és hullók kiállítására július végén nagy állatszállítmánnal gyarapodott. Idegen fodról származó kígyók, gyíkok, díszhalak úszkálnak a meleg üvegházban, üvegszekerényekben. Ennek az osztálynak a legértékesebb állata az 1500 P-ért vásárolt hét m. hosszú óriáskigyó. Az akváriumban hetenkint egyszer etetik az állatokat. Szombaton délelőtt. — Nagy sürgés-forgás, tülekedés támad ilyenkor a vízbe szórt apró halakért, löhüsdarabokért. Az akvárium fölött a pálmaház kupolacsarnokában krokodilok, alligátorok, ezeknek nyáron is meleg vízzel töltik a medencéjüket, levegőjük állandóan meleg, párás, akárcsak a gőzfürdő.

A növények között rengeteg ritkaság virul, különösen érdekes egy óriási filodendron fű, esz-ves kukoricához hasonló gyümölcse. Érett állapotban édes, zamatos íze olyan mint az ananászé.

Mire ideértünk, esteledik. Erre a különös kis területre, ahol együtt él az egész világ állat- és növényvilága — éjszaka borul. A nappali állatok elalmodtak, pihenni térnek, — az éjszakai állatok ébrednek. A villanyfénytől megvilágított fákrol aranyszínű levelek peregnak a földre, a csendet egy-egy sikoltás, hurrogás szakítja meg. A háttérben a saskeselyűk ketreche fölött felszáll az égre a hold keskeny sarlója.

Csűrös Emilia.

és megdől, egy volt az európai ország ott, Európának mozgalmasszó fordulataival ben bekövetkezett a megdőlés maga, hanem új miatt is.

Aki a portugál fejezetét áttanulniuk mást forradalmat nyomon új és állandó testvérhányai közt: mi oly hatalmas és gal a gazdasági tatta. Portugália hanyatlás azonban a válság tovább sen a háború ut meg a háborúvi tak.

Az államcsőnyegelt, a költőbbre nőtt, a ke a munkanélkülizadt, az alsó nélan volt, ami egy mára hajította a országban csak még erő és segihadsereg körébevezekedés, csak a hogy erélyes kézsíntjékba s a az államélet irán egy májusi napoCosta tábornoknainai diktatura kiválogatása ugyan történt, sok „honkezdeni, ahol elődánál; egyetlen volt közöttük, a Oliveira Salazar, forradalom vezérkatonai tanácsvetek a kormányárt tőle azon Coimbrában körök rőla, hogy talán képes lesz tugal államháza

tikus sem. Üsztecséreléstől, amibe különösképpen hszavonultan élt men a mennyisé tudták róla, hog pant felkészültsé s még kevesebb európai viszonyokai kérdések al zott élete az egy vei között oszlof ságba nem járt, tette, visszavon bába, szegényes jától, aki egysz néhány holdon v kezett be s itt ké don át. Egy asz tudósmivoltához, kott előélet egy mányelnökhöz.

Az ifjú min egy gyökeréig l a mindjobban f súlyba hozni a ban már évtize most már elérte tani az adókat,

SALAZAR, a portugál diktátor

Irla: Csiszár Béla

PORTUGÁLIA, amióta világhatalmi állás megdőlt, egy kissé mindig „terra incognita” volt az európai ember számára. Pedig ez a kis ország ott, Európa határmegyéjén, történelmének mozgalmasságával, életfolyásának megkérdőjelezhető fordulataival s különösen az utóbbi években bekövetkezett nagy átalakulásával kapcsolatban megérdemli a figyelmet, nemcsak önmaga, hanem újjáépítőjének személye, Salazar miatt is.

Aki a portugál történelemből a múlt század fejzeletit áttanulmányozza, aligha láthat bennük mást forradalomnál és hanyatlásnál. Lépten-nyomon új és új forradalmak robbantak ki, állandó testvérharc folyt nép és liberális kormányai közt; mindez a század végére a régen oly hatalmas és gazdag országot máj valósággal a gazdasági és pénzügyi tönk szélére juttatta. Portugália 1910-ben köztársaság lett. A hanyatlás azonban ezzel korántsem ért véget, a válság tovább terjedt, egyre mélyült, különösen a háború után, amikor a régi bajokhoz még a háborúviselés következményei is járultak.

Az államcsőd ekkor már közvetlenül fenyegetett, a költségvetés deficitje mind íjesztőbbre nőtt, a kereskedelem és az ipar pangott, a munkanélküliek száma hatalmasra felduzzadt, az alsó néptömegek nyomora leírhatatlan volt, ami egyre inkább a szélsőségek malárára hajtotta a vizet. A végromlás felé rohanó országban csak egyetlen tényező volt, amely még erőt és segítséget jelentett: a hadsereg. A hadsereg körében már régóta folyt is a szervezkedés, csak a megfelelő alkalomra vártak, hogy erélyes kézzel belenyúljanak a kavargó színjátékba s a maguk akaratát érvényesítsék az államélet irányításában. Végül is 1926-ban, egy májusi napon kitört a felkelés s *Gomes da Costa* tábornokkal az élén megalakult a katonai diktatura kormánya. A miniszterek összeválogatása ugyan nem a legszerencsésebben történt, sok „homo novus” ismét ott akarta kezdeni, ahol elődeik abbahagyták, a pártoskodásnál; egyetlen komoly és megbízható ember volt közöttük, aki azonnal munkához látott, *Oliveira Salazar*, akit, noha sem *Costa*, sem a forradalom vezérkara nem ismert, a coimbrai katonai tanács erélyes sürgetésére mégis bevettek a kormányba. Sok jót azért senki sem várt tőle azon a kis körön kívül, mely őt Coimbrában körülvette. Ott is csak annyit tudtak róla, hogy kitűnő mennyiség-tanár s talán képes lesz rendbehozni a deficitessé portugál államháztartást.

SALAZAR nem volt pártember. Még politikus sem. Úsztonösen írtózott minden szófehéréstől, amiben az 1926 előtti parlamentek különösképpen bővelkedtek. Csendesen és visszavonultan élt Coimbrában, ahol az egyetemen a mennyiség-tanára volt. Csak kevesen tudták róla, hogy valóságos számtanzenit, ropant felkészültségű tudós a maga szakkörében s még kevesebben, hogy kitűnő ismerője az európai viszonyoknak s a gazdasági és politikai kérdések alapos elméleti kutatója. Zárkózott élete az egyetemi tanszék s otthoni könyvei között oszlott meg, barátai nem voltak, társágra nem járt, az utcán alig mutatkozott, ha tehetett, visszavonult kis birtokára, Santa Comba, szegényes kis szülőfalujába, ahol az atyjától, aki egyszerű földműves volt, rámaradt néhány holdon valóságos mintagazdaságot rendezett be s itt kertészkedett vagy olvasott napokon át. Egy aszkéta életmódja volt ez, méltó tudósmivoltához, de semmiképp sem megszokott előélet egy későbbi diktátorhoz és kormányelnökéhez.

Az ifjú miniszterre hárult rendbehozni egy gyökeréig beteg államháztartást, kivédeni a mindjobban fenyegető államcsődöt, egyensúlyba hozni a költségvetést, mely Portugáliában már évtizedek óta deficitel zárult, de most már elérte a maximumok határát, behajtani az adókat, aminek fizetésétől a nép már

elszokott, egyszóval pénzügyileg alátámasztani az új rezsimet s megerősíteni azt hosszú időkre.

Általános meglepetésre nem beszélt programról, nem nyilatkozott, nem mondott beszédet, legfeljebb még láthatatlanabbá vált, mint azelőtt; reggeltől késő estig dolgozószobájába zárkózva dolgozott, valósággal beletemetkezett a munkába. Étekezésre, vagy sürgős megbeszélésekre úgy kellett kikönyörögni az állami költségvetés számtengeréből. Időnkint megjelent egy-egy rendelete, beszámoló jelentése, azontúl azonban maga volt a megtestesült titokzatosság. Portugáliában ezt persze nem értették. Hogyan? Egy miniszter, aki a legteljesebb visszavonultságban dolgozik, nem beszél, nem tájékoztat, nem vitatkozik? Amilyen hitetlenkedés fogadta hivatalbalépésekor, úgy hullámzott körül nemsokára a gyanakvás, később az aggodalom, majd a méltatlankodás és a felháborodás. Az embereket nem annyira egy-egy szanalási terve, adóemelése, tilalma ingerelte a legjobban, hanem inkább különös és rejtélyes magatartása. Alig múlt el azonban egy-két év, az ironia, a hitetlenkedés és elégedetlenség lassan átváltozott valami mély tiszteletté és csodálattá; a költségvetés kezdett egyensúlyba jutni, sőt már némi felesleg is mutatkozott s az ország egyszerre azon vette észre magát, hogy Portugália az általános világválság közepette nemcsak él, hanem régen látott virágzásnak és fejlődésnek is indul. A „láthatatlan miniszter” megnyerte a csatát, a vidéki professzorból valósággal nemzeti hős lett, nevét csodáló tisztelettel emlegette mindenki.

A tábornok 1932-ben visszavonult s négy-éves pénzügyminiszterség után Salazar lett utóda s Portugália teljhatalmú diktátora. Salazar eddig sem látszott csak elméleti embernek, ezt megmutatta már nagyszerű reorganizációs munkájával a pénzügyek terén; de hogy mennyire gyakorlati és reális szellem, mennyire államférfi és modern országépítő, azt háromszázötven kormányelnökségének eredményeivel és átfogó reformintézkedéseivel máris beigazolta.

Abban a beszédben, melyet még pénzügyminiszter korában, 1928 június 30-án mondott, amikor a kormány az ő javaslatára az eltörölt pártok helyébe életre hívta a „nemzeti egység” néven ismert mozgalmat s ennek szükségességét ő indokolta meg az érdekképviseletek kongresszusán egy ragyogó és — ritka kivételkép — hosszabb beszéd kíséretében, már sejtetni engedte általános körvonalaiban annak az új államnak és társadalmi berendezkedésnek a képét, amely szociológiai tanulmányai nyomán kialakult bensejében s amelyet meg akart valósítani mindenáron. Az új Portugália — mondotta akkor — nem lehet többé kicsinyes érdekcsoportok, marakodó pártocskák hazája, ezeknek el kell tűnniök mindörökre. A nemzet életéből a pártszellemet ki kell küszöbölni. Az a politikai gépezet, mely a XIX. században még jól-rosszul működött, ma már semmiképp sem felel meg az élet követelményeinek és a nép igényeinek. A parlamentek Európaszerte agonizálnak, Portugáliáé pedig egyenesen képtelen volt a normális munkára. Új

alkotmányra van szükség, új népképviselőre; a természetellenes osztálytagozódás helyett vissza kell térni a rendi tagozódásra. A pártok, a mesterséges és alkalmi érdekalakulatok helyett a családok, a társadalom alapsejtjét, s a hivatásrendeket, ezeket a természetes és a társadalmi szükséglet által életre hívott szövetkezőket kell megtenni az államélet hordozó-jává és irányító-jává. A portugál népek csak a nemzet lehet eszménye, nem pedig egy párt vagy a faj. Mélyen keresztény elveket kell megvalósítani az államélet egész területén s az egyén és a közösség, a munka és a tőke viszonyában is.

Ezekből a gondolatokból már akkor kibontakozott a szociális és keresztény rendi állam körvonala, megvalósítására azonban csak 1932 után kerülhetett sor, amikor Salazar lett a kormányelnök s többé már misem foghatta le kezét terve keresztülvitelében.

AZ ÚJ ALKOTMÁNY szerint Portugália ma rendi alapon szervezett köztársaság, mely két közösségen, a családon és a hivatásrenden épül föl. Salazar törekvése az volt, hogy erős központi hatalmat s jól működő rendi építményt állítson fel a nemzeti élet zavartalanulásának biztosítására. A végrehajtó hatalom a köztársaság elnökének kezében van, aki azt szabadon választott kormányával gyakorolja. A kormány független a kamarától, csak tanácsait kéri ki s a fontosabb törvényeket terjeszti elébe. A parlament megszűnt, helyébe a rendi kamara lépett, melyben már nem a pártok, hanem a hivatásszervezetek s a nemzeti életet átfogó testületek megbízottai foglalnak helyet, mintegy kilencvenen. Képviselőiket a szervezetek saját kebelükből maguk választják. Szavazati joguk azonban csak a családfejeknek van, a nemcsaládosok nem választhatnak s nem is választhatók. Ez a portugál rendszernek egyik különleges vonása, Salazar szerint kitűnő biztonsági mű minden felforgató törekvés ellen, amellyel a családot visszahelyezi ősi, patriarchális jogaiba is.

Az állam rendi átszervezését s korporatív tagozódását az 1933 szeptember 23-iki három alaptörvény állapítja meg. Lényegében a rendi építmény három fokozatot tartalmaz. Az elsőbe tartoznak a munkaadók, a munkások, a szabadfoglalkozásuk s egyéb alkalmazottak szervezetei; ezekbe bárki beléphet anélkül, hogy a csatlakozásra kényszerítenék; az állam szemesző támogatásában részesülnek, amely mind a munkaadót, mind a munkásszervezeteket egyenlőképpen jogi személynek ismeri el. A második fokozatba tartoznak azok a konföderációk, amelyek az első fokozatban lévő szervezetek együttműködését vannak hivatva biztosítani. Végül a harmadikba azok a legmagasabb szervek, amelyek az összes organizációkat egységbe foglalják s mintegy záróköveit alkotják az egész építménynek. Mindezek fölött áll a rendi kamara, az építmény betetőzője. Ez az alkotmány sokban emlékeztet a fasiszta korporatív rendszerre, de nagy eltérése, hogy a fasiszta totalizmussal, az állam mindenhatóságának elvével szemben a keresztény rendiség elveire támaszkodik s így a portugál állam csupán mint a közjó őre s a nemzeti munka biztosítója szerepel. A portugál rendszer nem azt hirdeti, hogy az egyén van az államért, hanem hogy az állam van a közösségért. Az új portugál alkotmány tehát alapjában az osztrák rendi alkotmánnyal rokon.

Portugália politikai átszervezését nyomon követték Salazar egyéb reformjai a nemzeti élet más területein is. Többek között intézményesen rendezte az évtizedek óta elhanyagolt közoktatásügyet, rengeteg iskola épült a még

BUDAPESTI

rokonához szállni kényelmetlen idővesztéssel jár és nem is olcsóbb, mint a kitűnő hírnek örvendő, 10 éve fennálló.

WINDSOR PENSIO

Vilmos császár út 7. II—III—IV.

Andrássy-ut sarok 35 ujonnan berendezett hideg-melegvizes szoba. Ellátás nélkül is.

Időszerű árak!

Eritrea, a fővezér

Ném sok érdeklődéssel rámpillantott és azt kérdezte:
 — Hogyan is áll, fiam, az a helyzet Abessziniában?
 A körmőmmel kis kockákat rajzoltam az asztalterítőre:
 — Hát ezt igazán nem lehet csak úgy kukk-mukk-fukk elmagyarázni. Miért nem olvasa az újságot?
 — Olvasom én, hiszen ez keltette fel az érdeklődésemet, de hogy úgy mondjam, bizonyos homályos részletek vannak előttem.
 — Hja, ilyenek maguk, hölgyek. Csak úgy ripsz-rapsz belenéznek a lapba egy bluzszabás és rétesrecept között, aztán az a békés, jó, kontemplatív és alapos férj adagolja ki dióhéjban, hogy máként is tekergőzik a világ folyása. Na, hát mit nem ért?
 — Először is mi az az Eritrea?
 — Ahá, Eritrea... Na, ezt mingyárt rosszul is kérdezte. Mert nem miáz, hanem kiaz. Ó a főparancsnok.
 — Szomáliában?
 — Talpig. Tudnillik egy ilyen bennszülött főparancsnok szép, redős, talpigéző szomáliában jár. Ugy bizony. Ugy la. És mögötte a pikás musztafák.
 — Ezekből áll az abesszin hadsereg?
 — Javarészt. Vannak még utászok, homokszórók, pilóták és helóták.
 — És elől megyen az Eritrea...
 — ...Psz. csak úgy a patkója. És utána a zenekar, ami tüzes abesszin melódiákat üt ki.
 — Út ki?
 — Nono: dobosokból áll az egész zenekar: Tamm-tamm. Valószínűen népfőlkelő kisbírók, hehehe.
 — És hol menetelnek most?
 — A fővárosukban: Adonisz-Abebában. Ott tart fölöttük szemlét a mágus.
 — Talán négus...?
 — Mágus, ha mondom. Szinarany szomáliában, jobbójában egy ősi tanganyikával. Ez a harc jel. Ha a mágus fogja a tanganyikát, akkor, aki csak abesszin az Ababáján, az lándzsát ragad és ulula-ulula bukk-mukk-bukk!
 — Pardon, a pulzusát, valami baj van?
 — Téved, angyal, az a hip-hip-hurrá, abesszinül.
 — Ugy... És ha ilyen tüzes az a nép, miért félezi őket Eritrea, a fővezér? Azt várják, míg az egész olasz hadsereg odamegy wikendre?
 — Van magának fogalma az ottani időviszonyokról?
 — Ott is július 24-ike van, én mondom.
 — De az az esős évszak. Dül a víz, egy négtében. Ha valaki június végén kidugja ott a kezét a sátorból, hogy esik-e, hát szeptemberig akár vissza se rántsa. Esőben ott nem lehet semmit se csinálni.
 — A mágus se csinál semmit?
 — De most igen: Japán szimpátiányilatkozatát olvassa. Japán ugyanis kész melléjük állni...
 — Hol?
 — A Népszövetség genfi palotájának büféjében...

KERESZTREJT VÉNY

ROVATVEZETŐ: CSURÓS EMILIA.

36. (181.) szám.

Beküldte: Zakariás I. István

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		15					16			17					
18						19				20	21				
		22				23				24					
25	26				27							28		29	
30					31									32	
34			35			36					37	38		39	
		40				41			42	43				44	
45	46						47		48						49
50					51	52		53				54			
55					56							57			
58					59				60	61					
		62				63		64							
65	66		67			68	69			70				71	
72		73		74		75				76				77	
78			79		80								81		
		82				83							84		
85						86						87			
88						89	90			91					

Beküldendő sorok: Vizsz. 1. Füg. 1. Vizsz. 22., 82. Füg. 19. és 20.

Határidő: október 11.

Vizszintes sorok:

1. Chateaufort XIII. Lajos pecsétőre már kis gyermek korában híres volt éles eszéről. Egyszer 9 éves korában egy püspök beszélgetett vele, aki így szólott hozzá: ... Nyilirányban. 15 Hulló. 16 Ruha. 17 Vissza: Római bronzérmek. 18 Első tagadás. 34 Ismeretlen. 35 Bolti cikk. 36 Idegen hal + francia vár. 37 Isten szolgálja. 39 Azonos római számok. 40 Hazai. 42 Figyelmeztetés névtől. 45 A gyermekek így vonulnak a templomba. 48 Simitsd (falat vagy padlót ékezzel). 50 Egységesen németül. 51 Amott termett. 54 Vissza: a kutya teszi. 55 Ide németül. 56 Hangnem + 2 betű: időhatározó. 57 ...bonctan (elméleti rész). 58 K + szerb királyné neve (főlöleges ékezzel). 60 A román járandóság. 62 Közös hadseregbeli tábornok vezérkari főnökhelyettes + G. B. 64 I-vel közben: festés. 65 Azonos mássalhangzók. 67 Német személynév. 68 Fogd, vedd tájékozlással. 70 Cimszalagban van. 71 Skála hang. 72 Angol fiú név. 74 H-val: a szentírás helyes magyarázatára vonatkozó műszabályok. 77 Vasút. 78 Személynév + nemzet. 80 Hullaház. 81 Fiúnév. 82 Vörösmarthy verse. 85 Dicsékezik. 86 Hitvány, gonosz. 87 Vissza: a vöröshor tartalma (orvosság is). 88 Allathang + kerti butor. 90 „Csak” németül. 91 Járom + hiúságban van.

Függőleges sorok:

1 A 9 éves kisfiú a püspöknek a vizszintes 1-en levő kérdésére, talpraesetten ezt válaszolta. (Nyilirány). 2 Odorheiu megyében lévő nagyközség. 3 Ukrajnai. 4 Megráz közepe. 5 Bűneitől szabadul + magyarul: óra. 6 Duplázva: japán játék. 7 Newyorki. 8 Vissza: háziállat + hosszmeték. 9 Nagyobb fürdőkön kell fizetni (névelővel). 10 Kettős magánhangzó. 11 Kétszer tagadó szó + Szelvény idegen szóval (fordítva). 12 Szajak latinul. 13 Talaj. 14 Nesztelenül. 19 A függ. 20-on folytatva: Lord Chesterfield egy társaságban, ahol több kifosztott előkelő hölgy is jelenvolt, összetalálkozott Voltairevel. Nos, kérdezte az író, hogyan tetszenek önnek a párizsi nők? A Lord csendesen felelte: ... 23 Gyümölcs. 24 Házi állat. 26 Idegen tagadás. 29 Idegen halál. 31 Római helyesírás. 32 Pépésborogatás közismert or-

vosi neve. 35 Igekötő + sürgős. 38 Kettő + római bronzérmek (ékezet nélkül). 40 Vissza: Német kakas + görög névelő. 41 Fuvó hangszer + Nemzet. 43 Indógermán népfaj. 44 Vissza: idegen kötőszó + ceruza. 46 Német tojás, ékezet nélkül + német prepozíció. 47 Leánynev. 49 Vissza: Hegység Európa és Ázsia között. 52 Ékezzel víztömeg. 53 Fonetikus mássalhangzó. 59 Magyarul üres + bőven. 61 Első négy betű fordítva német hadikikötő + a többi egyenesen: dalolja. 63 Cseh miniszterelnök + a 7 vezér egyike. 64 Faragó rovar + Vissza: „borszőlőben” van. 66 Lakoma. 69 Fordítva: Táplálék (3 betű) + ü-vel és ékezzel: kenyérgépezés. 71 Filmszínész név keresztnéve. 73 Vissza 3 betű: ír pálinka + ország-határon áthozott áruk adója. 75 Kötőszó. 76 Iár. 77 Magyarul álom. 79 Kedves háziállatom. 81 Vissza: forraszt. 83 Vissza: „Zeneszín” németül. 84 Kuszónövény. 89 A vizsz. 39-el azonos. 91 Több nyelv prepozíciója.

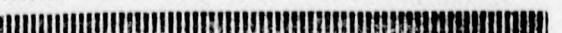
A 34. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vizsz. 1. A kincséj becsesebb kítűnő jóhíre nevének. 17 Gulácsy, 71. Esteledik.

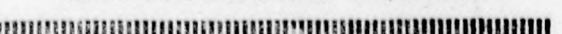
Füg. 1. A gazdag keveset nyugszik csendjében az éjnek. 2. Kukorica János, 9. Barabás, 48. Carmen lugubre, 60 + 92-a Vac victis!

Megfejtették: Dr Schweiger Béla, Adámkovits Aladárné, Szabó Józsefné, Papp Mózes, Zonda Magdolna, Nádasdy Béla, Szabó Illés, Simon Lujzi, Zakariás I. István, Zakariás Tibor, Basa Géza, Páll V. Géza, Lippert László, Rokk Ferenc, Darvas Venánc, Wagner Ferencné, Patyánszky Erzsébet, Buzás Imre, Csató Gyula, Minier Gábor, Minier Károly, Dombrády Gyula, özv. Zákonyfi Antalné, Benedek Judit, Dombrády Ferenc, Mártonffy Zoltánné, Sambach Károly, Szabó Zoltánné, Gróger Konrad.

A sorsoláson Zakariás I. István nyerte meg Balla L.: Vaskuthy Gábor című regényét. Postára tettük.

Püspökfürdői kedvezményes jegyek
 kiadóhivatalunkban kaphatók

Templomberendezések
Templomfelszerelések
Kegyűgyak
Reverendák, címádák
Papi öltönyök
Cingulus, Leó-gallér
Miseruhák Miseruhaanyagok
ECCLESIA rt.
 Budapest, IV. Váci-utca 59.
 Tel. Aut. 84-0-46.

KÖZGAZDASÁG

Fegyverszünet az értékálló valuták frontján

Amint röviden már jelentettük, Bonnett, francia pénzügyminiszter oly javaslattal lépett a genfi Népszövetség pénzügyi bizottsága elé, hogy azok az államok, amelyek hajlandók valutájuk értékállóságát megvédeni, kössenek egymással szövetséget. A francia kormány, a szövetség erősítése végett

hajlandó arra, hogy a valuta állandósításáért kezességet vállaló államok részére jelentős vámkedvezményeket létesít.

Mindenki teljesen tisztában van azzal, miképp Franciaországnak ez a különleges érdeklődéssel fogadott akaratnyilvánítása voltaképpen az úgynevezett „aranyblokkos” pénzügyi arcvonalának kiépítését és stratégiai meg erősítését célozza.

Mindenesetre érdekes, hogy Anglián kívül Amerika is élénk érdeklődést tanúsított a javaslat iránt s minden jel arra mutat, hogy még azok az államok is hajlandók a valutáris fegyverszünetre, melyek eddig a „szabadkéz” fináncpolitikáját vallották.

A kisantant jegybankjainak kormányzóit is nagyban foglalkoztatja ez a nemzetközi horderejű kérdés, amely szerencséskezű megoldás esetén az egész világgazdaság jövőjére sorsdöntő hatást gyakorolhat.

Bármilyen szemszögből, bármilyen elgondolás alapján vizsgáljuk ugyanis a helyzetet, — annyi tény, hogy

a közgazdasági válság egyik legfőbb okát a különböző pénzrendszerek intervalutáris bizonytalanságában találhatjuk meg.

Pénzszövetségek — helyesebben az egyes államoknak azonos pénzügyi elvekre és azonos érmeverési szabályokra vonatkozó megállapodásai a múltban is voltak. A tizennyolcadik század elején Ausztria megalapította a „20 forintos” pénzlábat, melyhez később Bajorország is csatlakozott. 1834-ben a délnémet vámszövetség tagállamai állapodtak meg egységes pénzrendszerben, melynek kötelekeit 1835-ben az északnémet államok drezdai pénzszövetsége is magára nézve kötelezőül fogadott el.

Maradandó hatása azonban csak az úgynevezett „latin unió”-nak volt, — annak a nemzetközi pénzügyi szövetségnek nevezetesen, amelyet 1865-ben a „frankrendszer” alapján kötöttek meg Franciaország, Olaszország, Belgium és Svájc. Ez a pénzrendszer, melyhez később Spanyolország, Görögország és Románia is csatlakozott, hosszú időn át — egész a háború kitöréséig — biztosította szinte az egész világ gazdasági életének zavartalan pénzügyi lebonyolítását.

Az egyezmény következtében egy csapásra megszűntek a szerződő államok nemzeti valutáinak árfolyamkilengései.

Lényegesen hozzájárult az európai államok pénzügyi biztonságához az a szerencsés körülmény is, hogy

Németország rövidesen áttért a „márka”-alapra, a skandináv államok pedig a svéd-norvég-dán koronarendszerbe illeszkedtek be.

Az Osztrák-Magyar Monarchia valutáris viszonyai ebben az időben még szerfölött bonyolultak és

Wekerle Sándor nagyszabású elgondolásának köszönhető, hogy a birodalom a „korona”-rendszerrel áttért az aranyalapra, — noha sánta-valutaként bizonyos vonatkozásban megmaradt az osztrák értékű ezüstpénz is.

A háború előtt azonban rend volt az európai pénzforgalom piacán.

Amerika is a legteljesebb bizalommal viseltetett földrészünk államainak valutái iránt.

A háború természetesen e téren is mindent

felforgatott. Am a komoly közgazdászok jól tudják, hogy a

pénzügyi nyugvópont megteremtése a konszolidáció alapfeltétele.

Bonnett francia pénzügyminiszter akciója tehát a legkomolyabb megítélés szerint is korszakalkotó s alig hisszük, hogy erős ellenzéke támad, amikor tényleges és végleges döntésre kerül az ügy. (—ob—)

Mezőgazdasági helyzetjelentés

Szeptember első felében kielégítő volt az esőzés, azonban a hőmérséklet erős süllyedése különböző károkat okozott.

Szalmástermények. A szalmástermények cséplése csaknem mindenütt befejeződött. Az őszi vetéseket is mindenfelé megkezdtek és intenzíven folytatják is, kivéve a szárazság által sújtott földeken, amelyeknek megmunkálása nehezebben megy.

Tengeri. A tengerinők igen ártott a nagy szárazság. A földművelésügyi minisztérium statisztikái szerint körülbelül 480 ezer vagon tengeri-termésre számíthatunk az idén. Ez a szám természetesen még csak ideiglenes, hiszen legtöbb helyen még csak most kezdték a termés betakarítását.

Bab. Az idei babtermés a Duna mentén általában kielégítő. Észak-Dobruzsában közepes, míg Dél-Dobruzsában nagyon jónak mondható.

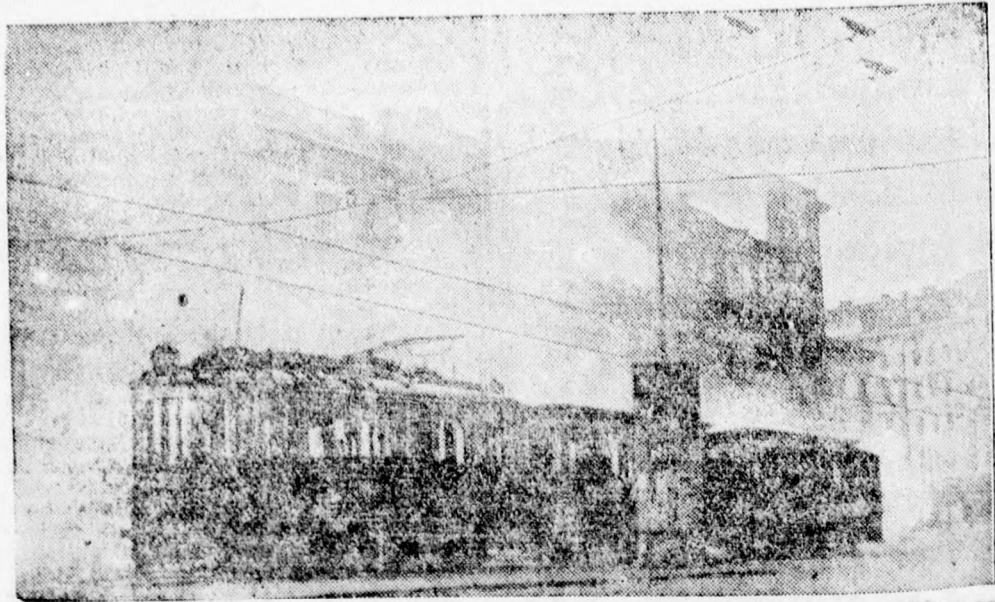
Napraforgómag. A közepesen gyengébb az idei termés.

Burgonya. Idei burgonyatermésünk kielégítő. A székely megyékben a szárazság nagy károkat okozott. A különböző félégek és burgonyabetegségek is elvegezték a maguk pusztító munkáját, de az általuk okozott kár nem nagy.

Szőlő. A szőlőtermés mennyiségileg jóval meghaladja a múlt évek termését. Ha a meleg idő még tart, úgy minőségileg sem lehet kifogás, bár annyi bizonyos, hogy jóval alatta marad az előző évek minőségeinek. A májusi fagy hatása erősen érezhető Arad és Timis megyékben.

Sertészkolera nagymértékben fellépett. A nyár óta urakodik és szűnni azóta nem akar. A kisebb sertések 4-8 hét alatt elpusztulnak, a nagyobbak 7-8 hétig betegeskednek s végül is élen elpusztulnak. Félős, hogy az esős időkben még fokozódni fog.

Textilárúk forgalmi adó mentessége. A pénzügyminisztérium mellett működő forgalmi adóbizottság határozata szerint a rugalmas gyapot és selyemszöveteket és szalagokat kivonják a forgalmi adó fizetésének kötelezettsége alól. A határozatot a pénzügyminiszter elé terjesztik jóváhagyás végett. Az új intézkedés minden valószínűség szerint már október első napjaiban érvénybe lép.

A bécsi légi hadgyakorlatokon jelképesen „lángborítottak” egy villamoskocsit. Bécsben a napokban zajlottak le az első nagyszabású légi hadgyakorlatok. Képünkön a város fölött keringő „ellenséges” repülőgépek látszanak, előtérben egy villamosvonal, amelyet eltaláltak a repülő bombái és jelképes „lángokban áll”.

Tegyen egy próbavásárlást Aszódi Mihálynénál Sas palota

Egy kiló valódi olasz rizs 24 lei, egynegyed kgr. 8 féle zamatu pörkölt kávé 35, 38, 40 és 42 lei. Franck-kávé hozzá gyári árban. Naponta friss tea-vai. A la tescheni, egynegyed kgr. 16 lei. Uj dióbel 10 deka 8 lei. Block főző csokoládé 1 kocka 10 dk. 7 lei. Ementhalli 10 deka 8 lei. Arany Corona trappista-sajt 10 deka 6 lei. Szalámi Herz, Podsudek, Kholruss, Bistrita, Tordai 10 deka 12 lei. Friss ujj delyümölcsök: ujj füge, mazsola,ogyoró, mandula, kandirozott gyümölcs olcsó árakban.

Aszódi Mihálynénál Sas palota

Apróhirdetések

Adás-vétel

Veszek
Üstházat üsttel, ugyanott nagy takarékos tüzhely eladó. Oradea, Str. Paveli No. 17.

Tölggyfa íróasztal
és más butorok eladók. Megtekinthetők délutáni órákban. Oradea, Str. Principele Mihai No. 6.

Eladó
posztó női kabát, sífon, jogi könyvek. Str. Alexandri No. 32.

Eladó magánház
3 szobás, komfortos lakás, virágos udvar és gyümölcsös. Oradea, Str. Moldova No. 44.

Egy jó hangú zongora
jutányos áron eladó. Értekezni: Oradea, Str. M. Pompiliu 3, utcai lakás.

Eladó
Meteor kályha, Rednik, Bulevardul Ferdinand No. 38 Oradea.

Alkalmazás

Allásnélküli
katolikus, 32 éves postamester, házvezetőnőnek menne plebánia-ra, lehetőleg korosabb paphoz. Cim: Feketén, Corund, Jud. Odorheiu

Lakás

Kiadó
egyszobás, előszobás, konyhás, modern lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55.

Magánház
5 szoba parkettes, komforttal, melléképítmények, szuterin, istálló vagy garázs, november 1-től kiadó. Str. Nic Jiga No. 45.

3 szoba,
előszoba, fürdőszoba, modern lakás november 1-re kiadó. Oradea, Str. Aurel Vlaicu 31-a.

Kiadó
magános uriember részére különbejáratu utcai parkettes butorozott szoba azonnalra. Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 34.

Különféle

LEGTÖBBET
fizet aranyért, ezüstért, briliánsért HERBST ékszeráruház, Regele Ferdinand No. 3.

Óltárképeket,
kétoldalas lobogóképeket, stációképeket, vaszonra festve, művészi kiviteben szállít, templomokat újjáfest és aranyoz. Herling István ak. festő Siria Jud. Arad.

206-2

EA

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Fényes ünnepek kezdődnek katonai ideik

Innitzer Tivad nuncius a rész

Budapestről jelentik a magyarországi katolikus Országos Katolikus immár a huszonhatodik évében az évszázadban. Ezen a gyermek problémáinak megbeszélésére fordított nagygyűlés tartani. A megragadó ünnepségek szög fővárosában. A múltal az ország többi sebb faluban is megszervezték a szállítás mind hogy az ország egész együttérzését hirdesse.

Budapestben a 26. nagygyűlés ünnepélyes geti iparszarnok előtti A főbejárat előtt emeltek fel virágokkal állítottak fel. A hata szinű és apostoli zászárnyó napsütésben iparszarnok környékén helyet az előkelő dött az ünnepi Veni S után megindult a nép több, mint tízezer ercsarnok előtt és közel

Pontban tíz órai esí biboros-érek s Jusztinián hercegprin A MÁV szaktanú fuv után a központi szen piarista teológusok el cit című egyházi dal vel. Azután a herceg seje alatt a papnöve népies egyházi éneke

Serédi Jusztinián család és a gyermek az állami és t

A mise végén az himnusz énekelte el hercegprimás megnyilvánította a megjelent séget, meleg szavakkal méltán Péter Tudor éves jubileumáról. A család és a gyermek az azt hangoztató feladat a gyermekek lése, mert csak az az lyik nagy súlyt fektet talására. A társad együtt kell dolgoznia